Ազգ
Azg
25 ՄԱՐՏ 2005 ՈՒՐԲԱԹ 53 (3219)

Բուշը կայցելի Լատվիա, Հոլանդիա, Ռուսաստան եւ Վրաստան

Սպիտակ տունը հայտարարել է ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի Լատվիա, Հոլանդիա, Ռուսաստան եւ Վրաստան այցելության մասին, հաղորդում է «Նովոստին»: Այցելությունը, ինչպես հաղորդել է ԱՄՆ նախագահի մամլո ծառայությունը, տեղի է ունենալու մայիսի 6-10-ը եւ նվիրվելու է Երկրորդ աշխարհամարտի հաղթանակի 60-ամյակին: Ռիգայում Բուշը հանդիպելու է Բալթյան երեք երկրների՝ Էստոնիայի, Լատվիայի եւ Լիտվայի նախագահների հետ:

Մոսկվայում ֆաշիզմի դեմ տարած հաղթանակի տոնակատարությունից եւ Վլադիմիր Պուտինի հետ հանդիպումից հետո Բուշը կուղեւորվի Թբիլիսի, որտեղ «ընդգծի իր աջակցությունը ժողովրդավարությանը, դասական բարեփոխումներին եւ Վրաստանի հակամարտությունների խաղաղ կարգավորմանը», հաղորդում է Սպիտակ տան մամլո ծառայությունը:

Ավելի վաղ լրատվական գործակալությունները հաղորդել էին առաջիկա աշնանը ԱՄՆ պետքարտուղար Կոնդոլիզա Ռայսի Հարավային Կովկասի երեք հանրապետություններ այցելության հավանականության մասին:

ԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԱԶԳ

ԱՊՀ տարածքում երրորդ «գունավոր» հեղափոխությունը՝ «կակաչագույնը» Կիրգիզիայում

Մեկուկես տարուց պակաս ժամանակահատվածում ԱՊՀ տարածքում տեղի է ունենում երրորդ «գունավոր» հեղափոխությունը: Երեկ, օրվա երկրորդ կեսին կիրգիզական ընդդիմությունը գրոհով վերցրել է կառավարության շենքը, որտեղ գտնվում էր արդեն նախկին, 1991 թ. ի վեր միջինասիական այս չքավոր հանրապետության նախագահ Ասկար Ակաեւի առանձնասենյակը:

Ինտերֆաքսը հաղորդում է, որ Ակաեւի օդանավն օրվա երկրորդ կեսին վայրէջք է կատարել Ղազախստանում: Ընդդիմության առաջնորդ Ֆելիքս Կուլովը, որը մինչեւ երեկ կեսօր գտնվում էր բանտում, պարեկամների եւ համախոհների օգնությամբ դուրս է բերվել խցից: Պետական ունեցվածքը հափշտակելու մեղադրանքով 2000 թ. ի վեր բանտարկված Կուլովը, որը ժամանակին եղել է Կիրգիզիայի փոխնախագահ եւ ազգային անվտանգության ծառայության ղեկավար, բանտից անմիջապես ուղեւորվել է ազգային հեռուստատեսության շենք եւ ուղիղ եթերում հայտարարել, որ «երաշխավորում է Ակաեւի եւ նրա ընտանիքի անվտանգությունը»:

Ընդդիմության առաջնորդներից Ռոզա Օթունբաեւան «Ֆայնենշլ թայմսին» խոստովանել է, որ կիրգիզական ընդդիմությունն, ի տարբերություն վրացականի եւ ուկրաինականի, չունի վառ արտահայտված առաջնորդ: Ըստ «Ռոյթերի», մեկ այլ ընդդիմադիր, նախկին վարչապետ Կուրմանբեկ Բակիեւը խոստացել է կարգ ու կանոն հաստատել երկրում: Սակայն Կուլովի բանտից ազատվելուց հետո հավանական է, որ հենց նա էլ կհռչակվի «կակաչագույն» հեղափոխության առաջնորդը, հետագայում երկրի նախագահը: Երեկոյան սակայն լուր տարածվեց, որ նախագահի պարտականությունները ժամանակավորապես կատարելու է Իշենբայ Կադիրբեկովը:

Երկրի գերագույն դատարանի նախագահը հայտարարել է, որ Կիրգիզիայի երկպալատ խորհրդարանին է վերադարձվում լիազորությունների մանդատը, այսինքն՝ վերջին խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքները չեղյալ են համարվել, հաղորդում է «Նովոստին»: Ինչպես հայտնի է, պատգամավոր էին ընտրվել նաեւ Ակաեւի որդին եւ դուստրը: Կիրգիզական ընդդիմությունը մտահոգություն էր հայտնում, որ Ակաեւը փորձում է իշխանության բերել իր երեխաներից մեկին՝ օգտագործելով Ադրբեջանի փորձը, երբ Հեյդար Ալիեւը փաստորեն իշխանությունը որպես ժառանգություն տվեց որդուն՝ Իլհամին:

Ասկար Ակաեւի նախագահական լիազորություններն ավարտվում էին եկող աշնանը: Կիրգիզիան համարվում էր «ժողովրդավարության օազիս» Միջին Ասիայում:

Ռուսաստանը դեռեւս Հայաստանի գլխավոր առեւտրատնտեսական գործընկերներից է

Վլադիմիր Պուտինը չորրորդ անգամ Երեւանում

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Երեկ երեկոյան աշխատանքային այցով Երեւան ժամանեց Ռուսաստանի նախագահը: Վլադիմիր Պուտինը պաշտոնապես կբացի «Հայաստանում Ռուսաստանի տարվա» պաշտոնական միջոցառումները: Սա Պուտինի չորրորդ այցելությունն է Հայաստան: Առաջին անգամ Ռուսաստանի նախագահը Երեւան ժամանեց 1999 թ. հոկտեմբերի 27-ի ահաբեկչությունից հետո (վարչապետի պաշտոնում), ապա 2001-ին պաշտոնական այցով հյուրընկալվեց Հայաստանում: 2002-ի գարնանը Պուտինը Երեւանում մասնակցել է Հավաքական անվտանգության պայմանագիր կազմակերպության (ՀԱՊԿ) գագաթաժողովին:

«Զվարթնոց» օդանավակայանում Ռուսաստանի նախագահին եւ տիկնոջը դիմավորեցին Ռոբերտ Քոչարյանը տիկնոջ հետ, Հայաստանի բարձրաստիճան այլ պաշտոնյաներ: Այսօր նախատեսված է Պուտին-Քոչարյան առանձնազրույց: Ռուսաստանի նախագահին Մայր աթոռում կհյուրընկալի Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդը:

Ռուսաստանը շարունակում է մնալ Հայաստանի քաղաքական, տնտեսական եւ ռազմավարական հիմնական գործընկերը: Երեւանն ու Մոսկվան ռազմատեխնիկական ոլորտում սերտորեն համագործակցում են երկկողմ եւ ՀԱՊԿ (Հայաստան, Ռուսաստան, Բելառուս, Ղազախստան, Կիրգիզիա, Տաջիկստան) շրջանակներում, Գյումրիում է տեղակայված ռուսական 102-րդ ռազմակայանը, հայ-թուրքական ու հայ-ադրբեջանական սահմանները համատեղ վերահսկում են հայ եւ ռուս սահմանապահ զորքերը:

Հայ-ռուսական առեւտրատնտեսական կապերը դեռեւս բավականաչափ ամուր են, թեեւ երկու երկրների միջեւ չկան ընդհանուր սահմաններ, եւ Հայաստանը Ռուսաստանի հետ կապվում է երրորդ երկրի՝ Վրաստանի տարածքով: Վերջինս ունի լուրջ տարաձայնություններ Մոսկվայի հետ, ինչն ուղղակիորեն անդրադառնում է հայ-ռուսական հարաբերությունների վրա: Բավական է հիշել անցած աշնանը տեղի ունեցած Վերին Լարսի դեպքերը, երբ ռուս-վրացական սահմանի շրջափակումը ուղղակիորեն հարվածեց Հայաստանին:

Տես էջ 3

Մեր ընթերցողներին

Նախորդ օրը, ուշ երեկոյան, «Ազգի» խմբագրատունը սնող էլեկտրական գլխավոր գծի վթարման հետեւանքով երեկ հնարավոր չեղավ լույս ընծայել մեր թերթի հերթական համարը: 14 տարվա ընթացքում 3-րդ դեպքն էր միեւնույն պատճառով:

Ափսոսում ենք ընթերցողների՝ առաջին հերթին մեր բաժանորդների նեղությանը:

Մեր շաբաթ օրվա ներդիրում

«Ազգի» վաղվա համարի 8 էջանոց ներդիրի՝ մշակույթին, գիտությանը, արվեստին, բնապահպանությանը վերաբերող բազմաբնույթ հրապարակումները կներկայացնեն ֆրանսիացի նշանավոր հայագետ Ժան Պիեռ Մահեի հետ Գոհար Մնեմյանի Փարիզում կայացած զրույցը Հայաստանի մասին նորընծա գրի առիթով, բանաստեղծ Վահրամ Ալազանի հուշերից՝ «Ն. Տիխոնովը Վահան Թեքեյանի մասին» հատվածը, Մելանյա Բադալյանի զրույցը կենսաբանական գիտությունների դոկտոր, պրոֆ. Լեւոն Հարությունյանի հետ՝ կյանք, բնություն, արվեստ թեմաների շուրջը, Թաթուլ Հակոբյանի դիտարկումներն ու լուսանկարները վրացական բարքաղաքությունների հետեւանք Թբիլիսիի հայոց եկեղեցիների ներկա վիճակի մասին: Մեր ներդիրի էջերում կպատմվեն հանրային հեռուստատեսային հաղորդումների մասին հրապարակումները քաղաքագետ Վարսիկ Գրիգորյանի հայացքով: Այս անգամ Մայիլ Օփինգի կազմած «Արշիլ Գորկի. Ինքնաքացահայտման տարիներ» գրից կներկայացնենք Մելբուռն Սփենդերի հոդվածը՝ «Կյանքի վաղ շրջանը» վերտառությամբ՝ նկարչի 100-ամյակի առիթով:

Կոնգրեսական Ռադանովիչը կաջակցի Հայոց ցեղասպանության ճանաչմանը

Ամերիկայի հայկական համագումարից ստացված մամլո հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ Ներկայացուցիչների պալատի եւ հայկական հարցերով կոնգրեսական խմբի անդամ, կոնգրեսական Ջորջ Ռադանովիչը խոստացել է աջակցել բոլոր այն նախաձեռնություններին, որոնք ուղղված են Մ. Նահանգներում Հայոց ցեղասպանության ճանաչմանը: Ռադանովիչը շնորհակալություն է հայտնել Հայաստանում Մ. Նահանգների նախկին եւ ներկայիս դեսպաններ Ջոն Էվանսին եւ Հարրի Գիլմորին՝ հայերի դեմ ոճրագործությունը բնութագրելիս ցեղասպանություն բառը գործածելու համար:

Այդ հայտարարություններից հետո Ամերիկայի հայկական համագումարը նախաձեռնել է արշավ՝ նամակ-խնդրանք Բուշին կոչ անելով ապրիլի 24-ի այս տարվա հիշատակման ուղերձում ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը:

Ռ. Պ.

Բեյրութում կբացվի Պաղեստինի դեսպանատուն

Պաղեստինի ինքնավարությունը շուտով դեսպանատուն կբացի Լիբանանում. երեկ հայտնել են ինքնավարության պաշտոնական աղբյուրները, այդ քայլը համարելով պատմական:

Թեեւ Պաղեստինի ազատագրության կազմակերպությունը հիմնվել է Բեյրութում եւ ունեցել բազմաթիվ նվիրյալներ, սակայն պաղեստինցիները այդ երկրում երբեք դեսպանատուն չեն ունեցել:

Յասեր Արաֆաթի մահից հետո Բեյրութ այցելած Պաղեստինի նոր ղեկավար Մահմուդ Աբբասի նորմալ հարաբերությունները վերականգնելու առաջարկը հավանության է արժանացել եւ թույլատրվել է Բեյրութում դեսպանատուն բացել: Լիբանանում Պաղեստինի դեսպանի գլխավոր թեկնածուն Ռամզի Դուրին է, որը եղել է Արաֆաթի սակավաթիվ քրիստոնյա մերձավորներից մեկը եւ ավելի քան 10 տարի տնօրինել նրա գրասենյակը:

Ռ. Պ.

Ահաբեկո՞ւմ, թե՞ վրեժխնդրություն

ՀՀ ոստիկանության հասարակայնության հետ կապի եւ լրատվության վարչության օպերատիվ տեղեկագրից տեղեկացանք, որ մարտի 24-ին, ժամը 10-ի սահմաններում Խորենացի 3 հասցեում, ՀՀ մաքսային պետական կոմիտեի շենքի դիմաց, պայթել է անհայտ առարկա, որի հետեւանքով վնասվել է կոմիտեի նախագահ Արմեն Ավետիսյանի ծառայողական BMW 745 մակնիշի EB 55 պետհամարանիշով ավտոմեքենան: ՀՀ գլխավոր դատախազության, ոստիկանության եւ ազգային անվտանգության աշխատակիցներից ստեղծվել է համատեղ օպերատիվ քննչական խումբ: Հարուցվել է քր. գործ ՀՀ. քր. օր.-ի 34305 հոդվածի հատկանիշներով (պետական քաղաքական կամ հասարակական գործչի սպանության փորձ): Քննությունը վարում է ՀՀ գլխավոր դատախազությունը:

Արվ լրատվական կենտրոնի օպ. տեղեկագրում նշված է, որ պայթյունից տուժել են կոմիտեի նախագահի եւ տեղակալի մեքենաները: Պայթյունից թեթեւ մարմնական վնասվածքներ են ստացել կոմիտեի նախագահի վարորդը եւ օգնականը: ՀՀ մաքսային պետական կոմիտեի լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք, որ դեպքը տեղի է ունեցել այն պահին, երբ կոմիտեի նախագահ Արմեն Ավետիսյանի ծառայողական մեքենան մոտեցել է մուտքին: Արմեն Ավետիսյանը չի տուժել: Կոմիտեի ղեկավարությունը միջադեպը պայմանավորում է տարվա սկզբին մաքսային կոմիտեի կողմից ստվերային տնտեսության դեմ իրականացվող պայքարի ակտիվ միջոցառումներով, ինչպես նաեւ միջադեպը կապում է մաքսային վարչարարության խստացման հետ:

«Ազգը» դեպքի վայրում զրուցեց մի քանի ականատեսների հետ, որոնք դեռ վաղ առավոտից նկատել էին մի «Նիվա» ավտոմեքենա, որը Խորենացի փողոցում վեր ու վար է արել, երկու երիտասարդ տղաներ էլ եղել են մեքենայում, այդ մեքենան նկատել են նաեւ դեպքից մի քանի րոպե առաջ, երբ սրընթաց անհետացել է կողքի շենքի կամարապատ բակ մտնելով...

ՄԱՐԻՆԵ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Ինչպիսին կլինի Երեւանը 2020 թ.-ին

Ներկայացրեց «Երեւաննախագծի» գլխավոր տնօրենը

Մինչեւ 2006 թ. հունվարի 1-ը Երեւանը պետք է ունենա գլխավոր հատակագիծ, որը կդառնա հիմնական քաղաքաշինական պետական փաստաթուղթը: Կառավարության այդ որոշման մասին երեկ հայտնեց կառավարության քաղաքաշինության վարչության պետ **Միրեկան Օհանյանը**: Իսկ մինչ այդ գործադիր մարմինը հաստատեց գլխավոր հատակագծի հայեցակարգը, որը ներկայացրեց «Երեւաննախագիծ» ինստիտուտ» ընկերության գլխավոր տնօրեն **Գուրգեն Մուշեղյանը**:

Նախագծային կազմակերպության ղեկավարը, նշելով, որ այս հայեցակարգը քաղաքի զարգացման հիմնական միտումներն ու ուղղությունները նախանշող փաստաթուղթն է, ասաց, որ դրա ընդունման անհրաժեշտությունը պայմանավորված էր երկու հիմնական գործոններով: Առաջինն այն է, որ Երեւանը միութենական հանրապետության մայրաքաղաքից դարձել է անկախ պետության մայրաքաղաք, իսկ երկրորդը՝ մեր երկիրը պլանային տնտեսությունից անցում է կատարել շուկայական տնտեսության:

Գլխավոր հատակագծի հայեցակարգը նախատեսում է, որ 2020 թ. մայրաքաղաքը պետք է ունենա 1,2 մլն բնակչություն, իսկ տարածքն ու համայնքները կմնան նույնը, ինչպես սահմանվել են 1996 թ. ընդունված «Վարչատարածքային բաժանման մասին» օրենքով: Այսինքն, Երեւանի զարգացման համար հավելյալ տարածքներ չեն տրամադրվելու: Զարգացումը պետք է տեղի ունենա ներկայումս չօգտագործվող տարածքների եւ վթարային շինությունների քանդման հաշվին: Սպորտային համալիրների կառուցում է նախատեսված քաղաքամերձ տարածքներում: Բնակելի տարածքները կառուցելիս հիմք պետք է ընդունվի 1 անձին 20 քմ կամ նվազագույնը 18 քմ բնակտարածքը: Բնակչության խտությունը 1 հա-ի վրա պետք է լինի 180 մարդ:

Արդյունաբերական ձեռնարկությունների համար նոր տարածքների տրամադրում նախատեսված չէ: Գուրգեն Մուշեղյանը դա բացատրեց այն հանգամանքով, որ արդյունաբերական տարածքներն առանց այդ էլ մեծ են եւ մասամբ են օգտագործվում: Այստեղ կան ազատ տարածքներ, որոնց վրա էլ կարելի է նոր արտադրություններ զարգացնել: Միաժամանակ նշվեց, որ նպատակահարմար չէ արդյունաբերական զարգացումը կենտրոնացնել միայն Երեւանում եւ պետք է խրախուսել մարզերում գործարարության զարգացումը:

Տրանսպորտային հիմքը մայրաքաղաքում կդառնա նոր մայրուղային ցանցը, որով նախատեսվում է կառուցել քաղաքը շրջանցող երկու ճանապարհներ: Մետրոպոլիտենի տեխնիկատնտեսական հիմնավորումը կպահպանվի:

Երեւանի տարածքում առկա հանքավայրերը սպառվելուց հետո կվերածվեն կանաչ տարածքների, իսկ ծանր մետաղներով հագեցած գյուղատնտեսական հողերը կդառնան կառուցապատման տակ: Գուրգեն Մուշեղյանը տեղեկացրեց, որ կանաչ տարածքները բաժանվելու են երեք մասի: Առաջինն՝ ընդհանուր օգտագործման, որ ներկայումս ծառազուրկ են եւ պետք է վերափոխվեն կանաչ տարածքների, երկրորդը սահմանափակ օգտագործման, որոնք առանձնատներին կից կանաչ տարածքներն են եւ երրորդ՝ հատուկ տարածքներ, այսինքն անտառներ: Ըստ նրա, 2020 թ. նախատեսված է 1 շնչին ընկնող կանաչ տարածքները հասցնել մինչեւ 49 քմ-ի:

Ջրամատակարարման ցանցը կգոտեւորվի: Բնակչի համար նախատեսված է օրական 150 լիտր ջուր: Կոյուղու խողովակները, մաքրման կայանը պետք է վերակառուցվեն: Ջերմամատակարարման համակարգը պետք է հիմնված լինի տեղային (լոկալ) ջեռուցման վրա:

Երեկվա ճեպազրույցին ներկա էր նաեւ Երեւանի գլխավոր ճարտարապետ **Սամվել Դանիելյանը**, որին ուղղված հարցն առնչվում էր մայրաքաղաքի Կենտրոն համայնքում իրացման գոտիներ հայտարարված մի շարք տարածքների ճակատագրին: Գլխավոր ճարտարապետը պատասխանեց, որ այդպիսի տարածքներ են Կոնդը, Կոզերի թաղամասի մի մասը, Ֆիրդուսու տոնավաճառի տարածքը, Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցուն, գինու կոմբինատին հարող տարածքները: Դրանցից բոլորի վերաբերյալ, բացառությամբ Կոզերի, հստակեցված են նախագծային առաջարկները: Այդ տարածքներում կառուցապատում իրականացնելու համար հետաքրքրություն ցուցաբերողներ արդեն կան, բայց առայժմ ոչ մի կազմակերպություն ներդրումային առաջարկ կամ ծրագիր չի ներկայացրել:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Առայժմ «քաղաքակիրթ» պայքար

Դեռեւս մարտի 22-ին «**Ազգ**» օրաթերթում հրապարակված «Կիրկորով են բերում Հայաստան» խորագրով նյութում դժգոհություն էինք հայտնել

Ֆիլիպ Կիրկորովի համերգը կազմակերպողների հասցեին: «**Ազգն**» առաջին լրատվամիջոցներից է, որ այդժամ խիստ անդրադարձավ խնդրին:

Երեկ հրավիրված մամուլի ասուլիսի ժամանակ պարզ դարձավ, որ ՀՅԴ «Նիկոլ Աղբալյան» ուսանողական եւ Հայաստանի երիտասարդական միությունների նախաձեռնությամբ շուրջ 30 երիտասարդական եւ ուսանողական կազմակերպություններ նամակ-բողոք են հղել Հայաստանում Ֆիլիպ Կիրկորովի համերգների կազմակերպիչներին՝ պահանջելով կանխել նրա ելույթը: Որպես պահանջի գլխավոր հիմնավորում նշվում է, որ Կիրկորովն ակնհայտ հակահայկական, ավելին՝ թուրքամետ դիրքորոշում ունի եւ վերջերս հրապարակավ հայհոյել ու անարգել է հայ լրագրողուհուն՝ ծաղրանքով նշելով նրա ծագումը:

«Ավելի դատապարտելի է ձեռնարկը Հայոց ցեղասպանության 90-րդ տարելիցի նախօրեին», «**Ազգի**» հետ զրույցում ասաց ՀՅԴ «Նիկոլ Աղբալյան» ուսանողական միության ղեկավար Իշխան Սաղաթելյանը:

Կազմակերպիչները բողոք-նամակ են ուղարկել համերգի կազմակերպիչ Երեւանի քաղաքապետարանին եւ «Մանուկյան» ՍՊԸ-ին: «Եթե մինչեւ ապրիլի 3-ը կազմակերպիչները չհայտարարեն, որ դադարեցնում են համերգի կազմակերպման աշխատանքները, մենք կդիմենք գործնական քայլերի», ասաց Իշխան Սաղաթելյանը: Այսօր նրանք բավարարվում են քարոզչական միջոցառումներով՝ բողոք-նամակներ, թռուցիկներ են բաժանում: Ինչ վերաբերում է վերջին օրերին մայրաքաղաքի տարբեր հատվածներում ցուցապաստառներ պոկելուն, այրելուն, ապա Իշխան Սաղաթելյանն ասաց, որ առայժմ դրան չեն հասել, պայքարի քաղաքակիրթ տարբերակն են որդեգրել:

Թ. Մ.

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Պարզվել է մահացած մերկ մարդու անձը

Մարտի 22-ին ոստիկանության Կոտայքի բաժին քաղաքացիներից ահազանգ է ստացվել, որ Արգնի գյուղի գերեզմանատան ճանապարհին մերկ տղամարդ կա: Մեկնած օպերատիվ խումբը նշված վայրում հայտնաբերել է անգիտակից վիճակում գտնվող 30-35 տարեկան մերկ տղամարդու, որը տեղափոխվելով հիվանդանոց՝ գիտակցության չգալով մահացել է: Մարտի 24-ին պարզվել է, որ վերջինս 1965 թ. ծնված, հոգեկան հիվանդ Անդրանիկ Ղազարյանն է եղել:

Միկրոավտոբուսը գլորվել է ձորը

Մարտի 23-ին, ժամը 14:00-ին, Երեւան-Սեւան ավտոճանապարհի 30 կմ-ին «ԳԱԶ 32213» մակնիշի 1376 L պետհամարանիշի միկրոավտոբուսը, դուրս գալով հանդիպակաց գոտի, բախվել է արգելափակող թիթեղին, կոտրել այն եւ գլորվել ձորը: Ավտովթարի հետեւանքով վարորդը՝ 1964 թ. ծնված Կամո Հակոբյանը, եւ 10 ուղեւորներ տարբեր աստիճանի մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել են Չարենցավանի եւ Հրազդանի հիվանդանոցներ: Վարորդի եւ ուղեւորներից մեկի վիճակը ծանր է:

Գնացքի 5 վագոն շրջվել է

Մարտի 23-ին, ժամը 3:30-ի սահմաններում Սպիտակ-Արջուտ երկաթգծի 2760 կմ-ին գծերից դուրս է եկել բեռնատար գնացքի 5 վագոն՝ բեռնավորված ցեմենտով: Վթարի հետեւանքով վնասվել է 120 մ երկաթգիծ: Ժամը 8-ի դրությամբ չորս վագոնները վերականգնվել են երկաթգծի վրա, վնասված երկաթուղու վերականգնողական աշխատանքները շարունակվում են:

Մ. ՄԿԱՐՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Հակոբ Ճարոյանը կաշառակերության մեջ մեղադրում է Գեղարքունիքի մարզի դատախազին եւ քննիչներին

Նախօրեին «**Ազգի**» նախաձեռնությամբ մամուլի ասուլիս էր հրավիրել Հակոբ Ճարոյանը, որը մեր թերթում բազմիցս հանդես է եկել դատախազության՝ իր դեմ իրականացրած ապօրինությունների կապակցությամբ: Քանի որ երեկ տեխնիկական պատճառներով լույս չէր տեսել մեր հերթական համարը, տեղեկացնենք, որ այս անգամ նույնպես Հակոբ Ճարոյանը կոնկրետ մեղադրանքներ ուղղեց դատախազության կոնկրետ աշխատակիցների դեմ: Ընդգծելով, որ լավ հասկանում է իր ասածի նշանակությունը, նա իր դեմ հարուցած անհիմն քրեական գործի պատճառը համարեց այսպես կոչված տուժողի՝ նախկինում կրկնակի դատապարտված Ճոճկան գյուղի գյուղապետ Վարուժան Թամազյանի կողմից Գեղարքունիքի մարզի դատախազ Ալբերտ Մարգարյանին, դատախազության քննիչներ Հովսեփ Սարգսյանին եւ Վարդան Ավետիսյանին կաշառելը: Դրա նպատակն է եղել Հակոբ Ճարոյանից նրան պատկանող ալրաղացը խլելը:

PHOTOLURE

Հակոբ Ճարոյանը վճռականություն հայտնեց շարունակելու իր պայքարը Եվրադատարանում իր բարի համբավն ու անունը վերականգնելու, իր գույքը հետ ստանալու եւ իր դեմ ապօրինություններ թույլ տված դատախազության քննիչներին պատժելու համար:

Ի դեպ, նախօրեին տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսին մասնակցում էին մեր մեկ տասնյակի հասնող հեռուստաընկերություններից երեքը, որոնցից ռեպորտաժ հեռարձակեց միայն «Ար» հեռուստաընկերությունը: Դրա պատճառը, ամենայն հավանականությամբ, եղել է «անկախ» հեռուստաընկերությունների վրա հեռախոսազանգային ազդեցությունը դատախազությունից:

Ա. Մ.

Թառամած ծաղկեպսակը հեղափոխության խորհրդանիշ

Հմայակ Հովհաննիսյանը կատարողի դերում

Հայրենական խորհրդարանում երեկ տրված ներկայացման կարեւորագույն ռեկվիզիտը սգո ժապավենով զարդարված 13 հազար դրամանոց ծաղկեպսակն էր, գլխավոր դերակատարը՝ Հմայակ Հովհաննիսյանը: Ով իշխանավարող քաղաքական կոալիցիան այլեւս հայտարարել է հանգուցյալ եւ օր առաջ տված խոստման համաձայն ձեռնամուխ եղել հոգեհանգստի գործին: Պատգամավորը երեկ չզլացավ բոլոր լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների համար առանձին-առանձին ձեռքը սրտին դրած, սրտառուչ կերպով բազմիցս կատարել իր խոսքերով, ավանդատուների հանձնարարած դերը: Եվ այսպես, քաղաքագետ, փիլիսոփա Հմայակ Հովհաննիսյանը ծաղկեպսակի համապատկերին երեկ շարունակ պնդում էր. «Ավանդատուների պատվեր հանձնարարությամբ, նրանց միջոցներով գնված ծաղկեպսակը բերեցի ԱԺ ֆոյե, քանի որ քաղաքական կոալիցիան իր քաղաքական մահկանացուն կնքեց տապալելով՝ մի հարցի (ավանդներ) քննարկումը, որը հուզում է 2 միլիոնից ավելի մարդու: Նրանք ովքեր անընդհատ ու ցինիկաբար մերժում են հարցի քննարկումը ԱԺ լիագումար նիստում, միաժամանակ հրահրում են դիմել լուծման այլ եղանակի՝ հեղափոխության, որն անխուսափելի է: Այս ծաղիկները այդ անխուսափելի հեղափոխության խորհրդանիշն են: Ինքս, սակայն, կողմնակից չեմ հեղափոխության»:

Ինքը՝ գլխավոր դերակատարը ներկայացումն անվանեց քաղաքական ժեստ, որի օգտագործման հիմքը ՀՀ խորհրդարանում ժողովրդավարական մոտեցումների բացակայությունն է, իսկ հանգուցյալ հայտարարված միավորը՝ կոալիցիան, ներկայացնողների գնահատմամբ՝ խեղկատակություն անելու ցանկությունը:

Ինչեւէ, քաղաքական ժեստի գործողության վայրը 14:45 ԱԺ սրահից տեղափոխվեց Հմայակ Հովհաննիսյանի աշխատասենյակ, ուր տարվեց ռեկվիզիտը՝ վաղաժամ գնված կամ գուցե հեղափոխության հասարակական պահանջի չձեւավորված չլինելու պատճառով թառամած ծաղկեպսակը: Գլխավոր դերակատարի ընդդիմանալը ոչինչ չփոխեց եւ մուգ կարմիր վարդերից ու նարնջագույն հերբերաներից կազմված պսակը շարունակեց թողնել պատգամավորի աշխատասենյակում:

Ներկայացման հանդիսատեսներից Արմեն Ռուստամյանի (ՀՅԴ) տպավորությամբ «Համոն սամ սեբե ռեժիսոր է: Երեւի թաղման կամ ծաղիկի բիզնես ունի: Ուղղակի խորհրդարանում մականուն ունեցող մեկն էլ ավելացավ՝ հիմա «դագաղ» կամ «վենոկ Համո» կասեն: Կոալիցիայի մահացած լինելու խոսակցություններն էլ ուռճացված են»:

«Փաստորեն յուրաքանչյուրն իր գործունեությունով իր հուշարձանն է ստեղծում, կոալիցիան էլ այդ գործընթացում է: Կտեսնենք թե որ հուշարձանի մոտ ով ինչքան ծաղիկ կդնի», հանգիստ վստահությամբ իր տպավորությունը հայտնեց հանդիսատեսների ամենամեծաքանակ խմբի (ՀՀԿ) ղեկավար Գալուստ Սահակյանը, ով եղելությանը փորձում էր հումորով նայել:

Հանդիսականների մյուս խմբի՝ ՕԵԿ ներկայացուցիչ Հովհաննես Մարգարյանի կարծիքով ավանդների վերադարձման հարցը միայն մի կուսակցության գործը չէ, բայց օրինագծերկրականներն այդ հարցը հասցնելու են պատվաբեր ավարտի:

Տպավորությունների հանրագումարից կարելի է եզրակացնել, որ խորհրդարանում երբեմն-երբեմն մոռացվում է պետական մարմնի գործունեությունում լրջության եւ ստեղծարարության ներկայության մասին:

ՆԱԻԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր ՊՈՂՈՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. բաժանմունք / հեռ 582483
[illegible] / հեռ 529353
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 375010

Ռուսաստանի հայերի «Երկրամաս» թերթի հաղորդմամբ, մարտի 22-ին Նովոռոսիյսկում տեղի ունեցած կազակների եւ հայերի բախումը հետեւանք է երրորդ ուժի միջնորդության, որն ամեն կերպ ձգտում է խոչընդոտել 17-ին փողոց դուրս եկած կազակները ջարդուփշուր են արել հայերին պատկանող մեքենաները, սրճարանները ու այլ շինությունները: Նրանց կասկածի հարձակումներից տուժել է նաեւ հայի մոտ աշխատող մի ռուս վարորդ: Դատության օրենսգրքի 282 հոդվածով: Նախնական հետաքննությունից պարզվել է, որ կազակների գործողությունները նախապես ծրագրված են եղել: Նրանք սրճարան են եկել հայերից պաշտպանելու մի ռուս աղջկա համար,

Հայերի վրա կազակների հարձակումը եղել է ծրագրված

տեղի Թուրքիայի գլխավոր հյուպատոսարանի շենքի մոտ ապրիլի 24-ին Հայոց ցեղասպանության 90-րդ տարելիցին նվիրված միջոցառման կայացմանը: Միջադեպից հետո հայ համայնքն այլեւս թույլտվություն չի ստանա Նովոռոսիյսկի իշխանություններից, որոնք, ինչպես ենթադրելի է, մերժումը կբացատրեն անվտանգության ու կարգապահության նկատառումներով:

Կրասնոդարի մարզից «Ազգի» թղթակից Վիկտոր Ստեփանյանը տեղեկացնում է, որ հայկական «Լույս» համայնքի նախագահին պատկանող «Սմակ» սրճարան մտած 15 կազակները հարբած են եղել եւ խոսել հայհոյանքներով, ինչն էլ ափերից հանել է այնտեղ ծննդյան օր նշելու առիթով հավաքված հայ ու հույն երիտասարդներին: Քաղաքի կազակների համայնքի ատաման Վլադիմիր Պետրուշինի գլխավորած խմբի հետ բռնկված ծեծկռտուքից հետո ատամանը մարմնական ծանր վնասվածքներով տեղափոխվել է թիվ 1 հիվանդանոց, որտեղ եւ վիրահատվել է:

Վիրավոր ատամանի վրեժը լուծելու նպատակով հաջորդ օրը, ժամը

Ներկա պահին լարվածությունը հանդարտվել է, սակայն Նովոռոսիյսկի հյուրանոցները լցվել են Կրասնոդարի երկրամասից ժամանած մեծաթիվ կազակներով, եւ դեռ հայտնի չէ, ինչպես կզարգանան հետագա գործողությունները:

Քաղաքի դատախազությունը քրեական գործ է հարուցել ազգային, կրոնական եւ ռասայական թշնամանք տարածելու մեղադրանքով, որը սահմանված է Ռուսաստանի

որին իբր հայ է բռնաբարել: Քննության արդյունքում «տուժածը» խոստովանել է, որ բռնաբարություն չի եղել, ինքն ընդամենը ստել է:

Նովոռոսիյսկի քաղաքային իշխանությունը դիմել է հայ համայնքին, հորդորելով զգոն լինել, չենթարկվել սադրանքների եւ հեռու մնալ պատասխան քայլեր ձեռնարկելուց, միաժամանակ խոստանալով հայտնաբերել եւ պատժել մեղավորներին:

«Ազգի» թղթակիցը նաեւ հայտնում է, որ տեղական իշխանությունները խուսափում են մեկնաբանություններից, սակայն միջադեպի մանրամասները քողարկելու ակտիվ աշխատանք են ծավալում՝ հերթական անգամ կենցաղային բնույթ տալով ազգամիջյան թշնամանքի հողի վրա կատարված բախմանը:

Մի կողմից նրանք կարծես քայլեր են ձեռնարկում ազգամիջյան ընդհարումներ թույլ չտալու համար, մյուս կողմից աչք փակում կազակների անօրինական գործողությունների վրա: Ի դեպ, երկրամասային վարչակազմում վերջերս քննարկվել է օրինապահ մարմիններում կազակներին ներգրավելու հարցը, ինչը, կարծում ենք, մեկնաբանությունների կարիք չունի:

Ռ. Պ.

ԼՂՀ կառավարության կայք ինտերնետում

ԼՂՀ կառավարությունը այսուհետեւ կունենա իր պաշտոնական կայքը ինտերնետում՝ www.karabakh.net հասցեով:

Երեկ կառավարության նիստերի փոքր դահլիճում հայտարարելով այս մասին, ԼՂՀ փոխվարչապետ Արտաշես Դանիելյանը լրագրողներին տեղեկացրել է, որ կառավարության կայքը հագեցած է լինելու ամեն օր թարմացվող պաշտոնական լրատվությամբ, ֆոտոարխիվով, նախարարությունների եւ գերատեսչությունների գործունեության վերաբերյալ տեղեկություններով եւ այլն: Միեւնույն ժամանակ բնակչությունը կարող է կայքի միջոցով դիմումներ հղել ինչպես կառավարության, այնպես էլ գերատեսչական մարմինների ղեկավարությանը, ընդ որում, նույն այդ խողովակներով էլ ստանալով պատասխանը:

Նախատեսվում է առաջիկայում գործածության մեջ դնել նաեւ կայքի անգլերեն ու ռուսերեն տարբերակները:

Արտաշես Դանիելյանի բնութագրմամբ՝ կայքի տեղադրումը հնարավորություն է տալու գործադիր իշխանության համապարփակ աշխատանքն այսուհետեւ ավելի տեսանելի ու թափանցիկ դարձնել հասարակության համար:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Ռուսաստանը դեռեւս Հայաստանի գլխավոր առեւտրատնտեսական գործընկերներից է

1-ին էջից

2004 թ. հայ-ռուսական ապրանքաշրջանառությունը կազմել է 208 մլն դոլար: Հայաստանի անկախացումից հետո Հայաստանի գլխավոր առեւտրատնտեսական գործընկերը եղել եւ շարունակում է մնալ Ռուսաստանը: Մյուս կողմից՝ ակնհայտորեն տարեցտարի նվազում է Ռուսաստանի տեսակարար կշիռը Հայաստանի արտաքին առեւտրաշրջանառության մեջ: Այսպես, եթե 2001 թ. այդ տեսակարար կշիռը կազմել էր 19,2 տոկոս, ապա 2002-ին՝ 17,4, 2003-ին՝ 15,2, 2004-ին՝ 12,9:

Այսօրվա դրությամբ Հայաստանում գրանցված են ռուսական մասնակցությամբ 589 համատեղ ձեռնարկություններ, որոնցից շուրջ 300-ն արդյունավետ գործում են: Հայ-ռուսական տնտեսական համագործակցության միջկառավարական հանձնաժողովի ռուսաստանցի համանախագահ Իգոր Լեւիտինը «Նովոստի» գործակալությանն ասել է, որ այդ ընկերություններից առավել արդյունավետ գործում են «Արմենտել»-ը, «Սիբիր» ավիաընկերությունը (որին է պատկանում «Արմավիայի» բաժնետոմսերի 70 տոկոսը) եւ Նիժնի Նովգորոդի «Ռոսավիաարդյունաբերություն» ընկերությունը, որը 2003 թ. ձեռք է բերել «Օրբիտայի» բաժնետոմսերի 100 տոկոսը:

Հայ-ռուսական ապրանքաշրջանառությունը, Հայաստանում ռուսաստանյան ներդրումների ծավալները կարող էին լինել ավելի մեծ, եթե Մոսկվան գործի գցեր 2002 թ. «Գույք պարտքի դիմաց» ծրագրով ձեռք բերած հայկական ընկերությունները: Ռուսաստանը Հայաստանի պարտքի դիմաց ձեռք բերեց «Նյութաբանության գիտահետազոտական ձեռնարկությունը» (350 հազար դոլար), «Մաթեմատիկական մեքենաների ԳՀԻ-ն» (2,75 մլն), «Կառավարման ավտոմատացված համակարգեր ԳՀԻ-ն» (3,37 մլն), «Մարս» գործարանը (56,29 մլն) եւ Հրազդանի ՋԷԿ-ը (31 մլն):

Հայկական ձեռնարկությունները ստանալուց հետո ռուսական կողմը գրեթե ներդրումներ չի կատարել, ինչն առաջացնում է հայկական կողմի դժգոհությունը: Ռուսաստանը ճանաչող քաղաքագետները նշում են, որ Ռուսաստանին փոխանցված հայկական ձեռնարկությունների նման ընկերությունները Ռուսաստանում փլուզվում են եւ պետք չէ ակնկալել, որ Մոսկվան կվերականգնի եւ լուրջ ներդրումներ կանի հայկական ձեռնարկություններում: Մի քանի օր առաջ Ռուսաստանի էներգետիկայի նախարար Վիկտոր Խրիստենկոն հայտարարել է, որ «Մարսի» արտադրության վերականգնման համար կպահանջվի 21 մլն դոլար:

Անցած տարի Սոչիում Ռուսաստանի նախագահը հրապարակավ դժգոհություն հայտնեց հայ-ռուսական տնտեսական համագործակցության, ապրանքաշրջանառության ծավալներից: Դժգոհ է նաեւ Հայաստանը: Մասնավորապես ամռանը Մոսկվայում Վարդան Օսկանյանը մտահոգություն հայտնեց «Գույք պարտքի դիմաց» ծրագրով Ռուսաստանին փոխանցված ձեռնարկությունների պարապուրդի առիթով: Իսկ երբ փետրվարին Երեւանում էր Սերգեյ Լավրովը, դժգոհեց վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը: Պատճառն այլ էր: Հայաստանի վարչապետը հայտարարեց, որ Ռուսաստանը պատրաստվում է Իրանի հետ երկաթգծով կապվել Ադրբեջանի տարածքով, մինչդեռ Հայաստանի տարածքում գործում է երկաթգծային ենթակառուցվածք, որը կարող է միանգամից կապել տարածաշրջանի բոլոր երկրները:

Իրապես, Հայաստանով են անցնում Կարս-Գյումրի-Թբիլիսի, Երեւան-Նախիջեւան-Ջուլֆա երկաթգծերը, սակայն դրանք տարիներ շարունակ պարապուրդի են ենթարկվել հայտնի պատճառներով: Այնպես որ, որքան էլ ցանկանանք, հյուսիս-հարավ, այսինքն՝ Ռուսաստանը Պարսից ծոցին կապող առանցքը առայժմ չի կարող անցնել Հայաստանով: Պետք է հաշվի առնել նաեւ, որ ռուս-վրացական հարաբերությունների չկարգավորվածությունը եւս անհրաժեշտ է դարձնում Ռուսաստանը Ծոցին կապող առանցքի անցկացումը Հայաստանով:

ԼՂՀ ԱԳՆ-ն միջազգային հանրությանը հորդորում է հետեւել Հայաստանի եւ ԱՄՆ կառավարությունների օրինակին

Եվ արցախահայությանը տրամադրել մարդասիրական, ֆինանսական եւ այլ օգնություն

ԼՂՀ արտգործնախարարությունը երեկ տարածել է հայտարարություն՝ հորդորելով միջազգային հանրությանը հետեւել Հայաստանի եւ Մ. Նահանգների կառավարությունների օրինակին, որոնք մարդասիրական, ֆինանսական եւ այլ կարգի օժանդակություն են տրամադրում Լեռնային Ղարաբաղին:

Թեեւ ԼՂՀ-ն անկախություն է հռչակել 1991 թ., սակայն որեւէ երկիր դեռեւս չի ճանաչել Արցախի ժողովրդի ազատ ապրելու իրավունքը: Մյուս կողմից, Հայաստանը եւ Մ. Նահանգները ՄԱԿ-ի անդամ այն երկու երկրներից են, որոնք բյուջեի առանձին տողով ֆինանսական օժանդակություն են տրամադրում Լեռնային Ղարաբաղին:

ԼՂՀ փոխարտգործնախարար **Մասիս Մայիլյանը «Ազգի»** հետ հեռախոսազրույցում «բարձր օբյեկտիվություն» տերմինով բնորոշեց ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության զեկույցը, համաձայն որի՝ Լեռնային Ղարաբաղի հարակից տարածքներում վերաբնակիչների թիվը հասնում է 15 հազարի:

«ԼՂՀ իշխանություններն ընդունում են իրենց պատասխանատվությունն այդ մարդկանց ճակատագրերի համար եւ գործադրելու են բոլոր ջանքերն այսօր նրանց կենցաղի բարելավման, իրավունքների վերականգնման եւ անցյալում կորցրածի փոխհատուցման համար, կլինի դա հավասարազոր կամ միակողմանի կարգով», ասաց Մայիլյանը:

ԼՂՀ արտգործնախարարությունը հայտարարության մեջ հարկ է համարել նկատել, որ «չնայած ԼՂՀ իշխանություններն արձագանքեցին ՀՀ ԱԳՆ համապատասխան խնդրանքին եւ իրենց համաձայնությունը սվեցին ընդունել ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելությանը ու նրանց տրամադրել անհրաժեշտ տեխնիկական աջակցություն, ԼՂՀ իշխանության դիմումը ԵԱՀԿ-ին՝ ԼՂՀ իշխանությունների ներկայացուցիչների մասնակցության նպատակահարմարությունն առաքելության հաշվետվության լսումներում չբավարարվեց»:

«Հարկ է նկատել, որ առաքելության աշխատանքը ներառում էր միայն այն տարածքները, որոնք հրադադար հաստատելուց հետո վերահսկում են ԼՂՀ իշխանությունները, եւ այդ պատճառով չեն արտահայտում հումանիտար աղետի այն ամբողջական պատկերը, որը տեղի է ունեցել Ադրբեջանի սանձազերծած պատերազմի հետեւանքով, երբ շուրջ 500 հազար հայեր դարձան փախստականներ, կորցնելով իրենց ունեցվածքը, հայրենիքը եւ հավատն ապագայի հանդեպ», ասվում է հայտարարությունում:

Փոխարտգործնախարար Մայիլյանը հույս հայտնեց, որ միջազգային հանրությունը վերջ կդնի մարդասիրական ծրագրերում երկակի չափանիշների քաղաքականությանը եւ հետայսու ուշադրություն կդարձնի նաեւ հայ փախստականների կարիքներին, որոնք ապաստան են գտել Լեռնային Ղարաբաղի տարածքում:

Մարտի 22-ին ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության զեկույցի առնչությամբ հայտարարություն էր տարածել նաեւ Ադրբեջանի ԱԳՆ-ն: Ընդհանուր առմամբ գոհունակություն հայտնելով առաքելության պատրաստած զեկույցից, պաշտոնական Բաքուն հարկ էր համարել նկատել, որ «եթե ԵԱՀԿ առաքելությունը չի գտել Հայաստանի մասնակցության ուղղակի փաստեր վերաբնակեցման հարցում, ապա դա ցույց է տալիս միայն, որ Հայաստանը սխալ դեպքում գործել է ղարաբաղցի անջատողականների ձեռքերով»:

«Հայաստանին սխալ հարցի շրջանակներից դուրս թողնելու փորձերն անհասկանալի են եւ զուրկ յուրաքանչյուր հիմնավորումից», ասվում է հայտարարությունում: Նախօրեին Բաքվի ANS հեռուստատեսությանը տված հարցազրույցում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ռուսաստանցի համանախագահ Յուրի Մերզլյակովը վերահաստատել էր, որ փաստահավաք առաքելությունը չի հայտնաբերել փաստեր, որոնք կվկայեին, թե Ղարաբաղի հարող տարածքների վերաբնակեցումը Հայաստանի վարած քաղաքականության արդյունք է:

«ԼՂ իշխանությունները ԵԱՀԿ փաստահավաք առաքելության գործունեության հենց սկզբից ԵԱՀԿ համանախագահներին տեղեկացրել էին, որ իրենք խրախուսում են Լաչինում նոր բնակավայրերի ստեղծումը», ասել է Մերզլյակովը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

«Հայաստանը լիովին երբեք չի թեքի Ռուսաստանից»

Գերմանացի փորձագետը կարծում է, որ Հայաստանը դեռեւս չունի իր Սաակաշվիլին

«Հայաստանի վաղուց ի վեր քարոզվող արտաքին քաղաքականության «կոմպլեմենտարության» դոկտրինը գործնականում սկսում է կիրառվել միայն հիմա», գտնում է գերմանացի քաղաքագետ, Բեռլինի գիտության եւ քաղաքականության SWP հիմնադրամի փորձագետ Ուվե Հալբախը:

Ըստ «Մեդիամաքսի»՝ Հալբախը «Գերմանական ալիք» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում ասել է, որ «Հայաստանը ձգտում է դիվերսիֆիկացնել իր արտաքին քաղաքականությունը»: Գերմանացի փորձագետը հիշեցրել է, որ Հայաստանը մնում է Ռուսաստանի ամենահավատարիմ գործընկերներից մեկը հետխորհրդային տարածքում:

«Ռուսաստանի եւ Հայաստանի սերտ հարաբերությունները, սակայն, հանգեցրին այն բանին, որ Հայաստանի էներգետիկ եւ ռազմավարական մյուս կարեւոր ոլորտները կախվածության մեջ են հայտնվել Ռուսաստանից: Այս փաստը Հայաստանում գնալով ավելի հաճախ ընկալվում են որպես սպառնալիք երկրի տնտեսական կայունությանը», ասել է գերմանացի փորձագետը:

Ուվե Հալբախը կարծում է, որ Հայաստանի արտաքին քաղաքական կուրսը միակողմանի արեւմտամետ չի դառնա: «Կդառնա հենց «կոմպլեմենտար», եւ Հայաստանն, անկասկած, լիովին երբեք չի թեքի Ռուսաստանից», համոզված է փորձագետը:

Հալբախը նշել է, որ ուկրաինական ընտրություններում ընդդիմության տարած հաղթանակից հետո նորից առաջ եկավ այն հարցը, թե Մինսկի եւ Բիշքեկի միջեւ ընկած տարածքի ո՞ր մասում տեղի կունենա հաջորդ «գունավոր» հեղափոխությունը: «Հայաստանի միակ խնդիրն այն է, որ դեռեւս չունի իր Սաակաշվիլին, որը կկարողանար երկիրը մոբիլիզացնել խաղաղ իշխանափոխության ուղղությամբ», ասել է նա:

Ս. Երիցյան. «Ազգային միտված եւ կյանքից չկտրված բարեփոխումներ»

Կրթության եւ գիտության նախարար Սերգո Երիցյանը որդեգրել է գործունեության բաց, թափանցիկ, հրապարակային ձեւը: Օրինակ, պարբերաբար այցելում է տարբեր ուսումնական հաստատություններ եւ փորձում մոտիկից ծանոթանալ կրթական հաստատությունների ե՛ւ դժվարություններին, ե՛ւ հաջողություններին: Եվ այս գործելակերպը արդեն սովորական են համարում դպրոցներում, նախնական եւ միջին ուսումնական հաստատություններում, բուհերում, որտեղ նախարարը ցանկալի հյուր է: Չէ՞ որ ջերմ ու անկեղծ զրույցը միշտ էլ բարձր է գնահատվում:

- Պարոն Երիցյան, վերջերս հաճախ է խոսվում, որ դուք առանց վաղօրոք պայմանավորվելու այցելում եք դպրոցներ, այլ ուսումնական հաստատություններ... Ինչո՞ւ հենց այդպես:

- Կարծում եմ՝ աշխատանքային շաբաթում կազմակերպված հանդիպումներից բացի պետք է լինեն նաեւ նման հանդիպումներ: Այո, դա ինձ համար գործելակերպ է դարձել, քանզի համակարգի ղեկավարի համար նման չկազմակերպված այցելությունների ընթացքում ուսումնական հաստատություններում վիճակն ավելի ակնառու, պարզ ու անմիջական է երեւում: Մարդ սեփական օջախում լինելու համար պետք է ինչ-որ մեկին զգուշացնի՞: Ես լինում եմ դասարան-լսարաններում, զրուցում աշակերտների, սովորողների, ուսուցիչների, մանկավարժների հետ, ավելի շատ լսում նրանց: Պարզ ու անկեղծ խոսակցության միջոցով ավելի խորությամբ են երեւում այսօրվա դժվարությունները, իսկ ուսուցչանոցում մանկավարժների հետ կիսում եմ առկա մտահոգությունները, նաեւ փորձելով միասին գտնել լուծումները: Եվ շատ կարեւոր եմ համարում առանց պայմանավորվածությունների շփումը: Օրինակ, ինչպես կարող եմ մոռանալ հանդիպումը Կոտայքի մարզի Ջրվեժ կամ Տավուշի մարզի Բերդավան գյուղերի դպրոցական կոլեկտիվների հետ: Մարդիկ իրենց նախարարին ուրիշ բան չէին ուզում ասել. մի փոքր բարելավել դպրոցի նյութատեխնիկական հնարավորությունները եւ իրենք պատրաստ կլինեն հետամուտ լինելու բովանդակային անհրաժեշտ փոփոխությունների: Ցավոք, այս այցելությունների ընթացքում բազմաթիվ բացասական երեւույթներ ի հայտ են գալիս: Շատ տնօրենների աջակցությամբ արտոնյալ պայմաններում են հայտնվում առանձին 10-րդ դասարանցիներ, ովքեր որպես կանոն պարապում են ուսույցների մոտ, որը իր բացասական ազդեցությունն է թողնում դպրոցի բարոյահոգեբանական մթնոլորտի վրա: Մի՞թե իրենց չեն հարգում առանձին դպրոցների դպրոցի տնօրեններ, ովքեր 9 տարի սովորեցնելով, փայփայելով աշակերտին, կարծես թե չեն հետաքրքրվում, թե ինչո՞ւ 10-րդում այլեւս դասի չի գալիս աշակերտը: Այդպիսով, խախտվում է շատ 10-րդ դասարանների բնականոն գործունեությունը:

- Կարելի՞ է ասել, որ հանրակրթության ամենաթույլ օղակն այսօր ավագ դպրոցն է: Այսինքն շատ դպրոցներում ունենք ավագ դասարան առանց լիարժեք 10-րդ դասարանի:

- Դժվար է ասել, բայց մի բան պարզ է, որ ավագ դպրոցը 10-րդ դասարանով այսօր լիարժեք չի գործում, եւ կարծես դա չեն ուզում նկատել: Որակի կորստի պատճառներից մեկն էլ սա է: Ինչ է ստացվում: Աշխատում, աշխատում ենք 9 տարի եւ կարծես դպրոցին չի հետաքրքրում վերջնական արդյունքը: Դպրոցը վերջնական արդյունքը տեղափոխում է ծնողի, ուսույցի վրա: Այլ խոսքով, ծնողն էլ չհավատալով դպրոցի տված ամփոփիչ գիտելիքներին, իր զավակների համար փնտրում է գիտելիքների այլ աղբյուր՝ ուսույցին: Սա մեզ հուշում եւ թելադրում է, որ պետք է կազմակերպենք ուժեղ եւ վերջնական արդյունավետ արդյունք տվող ավագ դպրոց: Չէ՞ որ մենք այդպիսի փորձ ունենք ի դեմս վարժարանների, որոնց շրջանավարտները առանց կրկնուսույցների հաղթահարում են բուհական քննությունների մրցույթները:

- Պարոն Երիցյան, դուք հաճախ եք լինում նախնական եւ միջին մասնագիտական հաստատություններում, բուհերում, գիտական հիմնարկներում: Ինչ փոփոխություններ ու զարգացումներ կան դպրոցներում:

- Կրթության նախարարի աշխատանքային շաբաթվա գրաֆիկում պետք է անպայման այցելություններ լինեն տարբեր ուսումնական հաստատություններ: Համենայն դեպս, այդպես է կազմվում իմ աշխատանքային շաբաթը: Նման այցելությունները, հանդիպումները թույլ են տալիս ավելի մոտիկից հասկանալ, թե ինչ է կատարվում այդ հաստատություններում: Վերջերս եղա Երեւանյան քոլեջներից մեկում, եւ այդ այցելությունը ինձ հուշեց, որ ուսուցանվող մասնագիտությունների լուրջ վերանայում է պետք: Այդպիսի հաստատություններում ուսուցանվող մասնագիտությունները պետք է կյանքին ավելի մոտ լինեն եւ, ինչու չէ, բավարարեն շուկայի պահանջներին: Լինելով մանկավարժական բուհերում մենք քննարկեցինք այն խնդիրները, թե ինչ անենք, որ բուհերի շրջանավարտներն իրենց մկրտությունը ստանան գյուղերում, որտեղ ոչ մի գյուղական դպրոց այսօրվա նման մանկավարժի պակաս չունենա: Այսօր իրողություն է, որ երկրի որոշ հեռավոր, լեռնային, սահմանամերձ դպրոցներում օտար լեզու եւ այլ առարկաներ չեն դասավանդվում, որովհետեւ ուսուցիչ չկա: Միաժամանակ ամեն տարի հարյուրավոր երիտասարդներ են մանկավարժական բուհեր ավարտում: Եվ այս ամենի մասին մենք ասացինք ուսանողներին եւ դասախոսներին՝ հռետորական հարցադրմամբ. էլ ո՞ւր մնացին մեր հայրենասիրությունը եւ այն բարի ավանդույթները, որ երիտասարդ ուսուցիչներն իրենց կենսագործությունը կսկսեն մեր գյուղերի դպրոցներում:

- Պարոն Երիցյան, մենք գիտենք, որ դուք այն նախարարներից եք, որ ամեն ամիս ընդունում է քաղաքացիներին: Ինչ հարցերով ու խնդիրներով են նրանք գալիս ընդունելության:

- Քաղաքացիներին հուզող հարցերը թեմատիկ առումով ընդհանուր են, բայց դրանք տարվա տարբեր ժամանակահատվածում փոխվում են: Այժմ շատ են ուսման վարձի զեղչեր կատարելու խնդրանքները: Այնպես է ստացվում, որ շատ ծնողներ, վճարելով մեկ երկու քննաշրջան, այնուհետեւ դժվարություններ են ունենում: Ընդունելության են գալիս նաեւ աշխատանքից ազատումների հետ կապված, եւ քիչ են դեպքերը, երբ մարդկանց նկատմամբ իսկապես անարդար են վարվում, խախտելով օրենքը: Գալիս են նաեւ շնորհակալություն հայտնելու լուծված հարցերի համար: Ընդունելության ժամանակ բարձրացված հարցերը գտնվում են նախարարի վերահսկողության ներքո, մինչեւ դրանց լուծումը, կամ դիմումատուին հստակ պատասխան տալը:

- Ձեր սեղանին «Տնօրենի ձեռնարկն է», ի՞նչ է դա:

- Դպրոցի վերափոխման գործում կարեւոր տեղ ու դեր ունի տնօրենը, եւ գրքի մեջ ամփոփվել են բոլոր այն փաստաթղթերը, մեթոդական օգնության հնարավորությունները բնագավառի բարեփոխումները հստակ ու արդյունավետ իրագործելու համար: Առաջիկայում եւս նման այլ հրատարակություններ կունենանք, որը թույլ կտա լինել դպրոցի կողքին: Իսկ դա նշանակում է լինել ուսուցչի կողքին:

- Ի դեպ, նախարար Ս. Երիցյանի գործունեությունում առանձնանում է այն ջերմ վերաբերմունքը, որ ունի ուսուցչության նկատմամբ:

- Ես բազմիցս եմ ասել, որ բարեփոխումները հաջողություն կունենան միայն այն դեպքում, եթե դրանց ոգին հասկանան ու ընկալեն, իրենցը դարձնեն ուսուցիչները: Այս պարզ իրողությունը հաշվի առնելով ես հաճախ եմ հանդիպում նրանց հետ՝ ինչպես աշխատանքային հանդիպումների տեսքով, այնպես էլ տոնական օրերին: Վերջերս ընդունեցի 26 ուսուցիչների, որոնցից շնորհավորեմ մարտի 8-ի առթիվ: Գիտե՞ք ինչ հետաքրքրական զրույց ծավալվեց ուսուցչի կոչման, պատվի, արժանապատվության եւ վարկանիշի մասին: Դպրոցի հիմնական գործող անձը ուսուցիչն է եւ ըստ արժանվույն պետք է գնահատել, ինչը եւ անում է այսօր նախարարությունը: Մենք շարունակելու ենք բարձրացնել ուսուցչի մասնագիտության վարկանիշը, որպեսզի այն իսկապես բարձր գնահատվի հասարակության կողմից: Այս տարի եւս Վեհափառ հայրապետի հովանավորությամբ կանցկացվի «Լավագույն ուսուցիչ» մրցույթը, որի եզրափակիչ մասը, պարգեւատրումները տեղի կունենան Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնի վեհարանում: Այս քայլերը կխրախուսեն ուսուցչի ստեղծագործությունը, որոնումները եւ առօրյա աշխատանքը: Ուսուցչին պետք է օգնել եւ աջակցել, որպեսզի նա կարողանա դրսեւորել իր մասնագիտական կարողություններն ու հնարավորությունները, մտքի եւ ստեղծագործության թռիչքը:

- Պարոն Երիցյան, իրականում քչից-շատից պաշտպանված է ուսուցիչը եւ հոգ է տարվում նրա վարկանիշի մասին: Բայց նույնը չի կարելի ասել մանկապարտեզի դաստիարակի, երաժշտական, արվեստի դպրոցների մանկավարժների մասին:

- Այսօր գործող շուրջ 170 հաստատությունները գտնվում են համայնքների հովանավորության ներքո, եւ ցավոք, այսօր համայնքները հնարավորություն չունեն նրանց վճարելու այնքան, որքան պետությունը վճարում է ուսուցիչներին: Բայց իրավացի են հարցադրում կատարողները, չէ՞ որ մենք էլ մանկավարժներ ենք: Նրանք իրավացի են, բայց այսօր սրանք են հնարավորությունները, բայց սա չի նշանակում, թե չպետք է փնտրվեն ու գտնվեն միջոցներ, որոնք թույլ կտան սոցիալապես պաշտպանել նրանց: Այստեղ պետք է զուգակցել պետության եւ համայնքների հնարավորությունները: Օրինակ, աղքատության հաղթահարման ծրագիրը ենթադրում է 2006 թվականից ավելացնել նախադպրոցական հիմնարկներում ընդգրկվածությունը, մատչելի դարձնել սոցիալական դժվարություններ ունեցող խավերի համար: Իսկ դա թույլ կտա ավելացնել հատկացումները մանկական հիմնարկների համար, դրանով իսկ կաճի նաեւ մանկապարտեզի դաստիարակների աշխատավարձը: Նմանօրինակ հնարավորություններ պետք է գտնել երաժշտական եւ արվեստի դպրոցների համար: Օրինակ, պետության պաշտպանության տակ առնել ազգային նվագարանները: Այս ուղղությամբ մենք համատեղ քայլեր ենք կատարում մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարության հետ: Համատեղ ջանքերով ստեղծել ենք ռազմավարություն, եւ մեր համոզմամբ կարիք կա ստեղծելու օրենք «Գեղագիտական կրթության եւ դաստիարակության մասին», որը կկարգավորի շատ իրողություններ: Այժմ մենք մանրամասն ուսումնասիրում ենք այն հիմնախնդիրները, որ ունեն նման ուսումնական հաստատությունները:

- Գաղտնիք չէ, որ հայերս կրթություն, գիտություն, երաժշտություն, արվեստ սիրող ժողովուրդ ենք: Արդյոք պե՞տք է փորձել օլիմպիադաների, ստուգատեսների եւ այլ միջոցառումների միջոցով ակտիվացնել կրթության եւ դաստիարակության այս բնագավառները:

- Այս տարի ամառը կկայանա դպրոցականների հայագիտական երկրորդ միջազգային օլիմպիադան, որին կմասնակցեն հայ երեխաներ աշխարհի տարբեր երկրներից: Մենք մրցույթ ենք հայտարարել ցեղասպանության 90-րդ տարեդարձի եւ հայ գրերի գյուտի 1600-ամյակի հետ կապված: Առաջիկա օրերին կփոփոխվեն ամեն տարի անցկացվող առարկայական օլիմպիադայի արդյունքները: 2005 թվականի ընթացքում ծրագրում ենք անցկացնել մրցույթ-ստուգատեսներ երաժշտության եւ արվեստի տարբեր ժանրերից, որոնց մասնակցելու հնարավորություն կստանան երաժշտական եւ արվեստի դպրոցների 170 սաների: 2005 թվականին կստեղծվեն չափորոշիչներ երաժշտական եւ արվեստի դպրոցների համար, հոգ կտարվի մեթոդական եւ առարկայական գրականության եւ այլ խնդիրների վերաբերյալ: Ժամանակն է, որ կրթության եւ դաստիարակության այս բնագավառը հայտնվի բոլորիս ուշադրության կենտրոնում: Ի դեպ, գեղագիտական դաստիարակության հետ կապված փառատոները կանցկացվեն նախնական եւ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների սովորողների համար: Մտադիր ենք վերականգնել «Ուսանողական գարուն» փառատոնը: Ուսանողությունը կրթական հաստատություններում նշանակում է կրթվել, դաստիարակվել, կոփվել... Ամեն տարի անցկացվում է ուսանողական սպարտակիադա, իրենց մարզախաղերով հանդես կգան սփյուռքահայ ուսանողները: Նրանք եւս ունեն իրենց գեղարվեստական ինքնագործունեության ստուգատեսը: Իսկապես գործերն այստեղ այնքան շատ են, որ ամեն ինչ դժվար է թվարկել:

- Եթե վերադառնանք մեր հարցազրույցի սկզբին, կարելի՞ է ասել, այն, ինչի մասին խոսեցինք, նաեւ արդյունք է ձեր այցելությունների՞:

- Անկասկած, շատ իրողությունների եւ երեւույթների մասին ինձ ավելի հստակ տեղեկություն են տվել ուսուցիչները, աշակերտները, նրանց ծնողները: Ես միշտ խորհրդակցում եմ նրանց հետ ու փորձում բարեփոխումները իրականացնել հենց նրանց տեսակետները եւ դիտողությունները հաշվի առնելով: Բարեփոխումները որքան էլ ազգային միտված լինեն, չպետք է կյանքից կտրվեն:

ԿԱՐԻՆԵ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Ողջաբերդի սողանքը երթեւեկության ընդհատման պատճառ է դարձել

Գառնի-Գեղարդ տանող ճանապարհի մի զգալի հատված վերջնականապես անանցանելի է դարձել Ողջաբերդի սողանքի ակտիվացման պատճառով:

Ըստ էության, Ողջաբերդի սողանքը հասել է կրիտիկական սահմանի՝ ճանապարհի վրա 900 մ երկարությամբ փլվածք է առաջացել: Ճանապարհն այսօր ամենօրյա հսկողության տակ է:

Տարիներ շարունակ խնդրի լուծման միայն կոսմետիկ տարբերակներ են կիրառվել: Համայնքի եւ կառավարության միջամտությամբ մի քանի անգամ ճանապարհը վերանորոգվել է, բայց քանի որ սողանքը վերացնելու ամենաանարդյունավետ միջոցն է ընտրվել, ժամանակի հետ խնդիրն ավելի է բարդացել:

Այսօր էլ նույն միջոցն է կիրառվում՝ ամեն օր փլվածքը լցվում է, բայց սողանքն օրեցօր ավելի է սաստկանում: «Հենց մի քիչ ծանր նյութեր ենք լցնում, հաջորդ օրը նոր իջվածք է գոյանում, խոստովանում է տրանսպորտի եւ կապի նախարար **Անդրանիկ Մանուկյանը**, հավանաբար պետք է 1 կմ երկարությամբ էստակադա կառուցել, որպեսզի ապահովվի հետագա երթեւեկը, բայց դրա համար ֆինանսական լուրջ ներդրումներ են պետք»:

«Նախ այս աստիճանի չպետք է հասցվեր վիճակը, հասցնելուց հետո էլ չի կարելի նույն սխալները կրկնել: Սողանքի երկարությունը չափազանց մեծ է, քանի որ ընդգրկման ծավալները չեն ուսումնասիրվել, որեւէ միջոցառում ձեռնարկելն անիմաստ է: Ասում են, որ ստորերկրյա թունելի կառուցումը եւս լուծման տարբերակ կարող է լինել, բայց սողանքի մարմնի մեջ թունել չի կարելի կառուցել», փաստին այսպես է արձագանքում ՀՀ ԳԱԱ երկրաբանության ինստիտուտի հիդրոերկրաբանության լաբորատորիայի վարիչ, հայտնի սողանքագետ **Ռուբեն Յաղոյանը**:

Վերջին ուսումնասիրություններն այստեղ կատարվել են 15 տարի առաջ, հիմա, անշուշտ, բոլորովին այլ է պատկերը: Գիտնականն առաջարկում է նախ ստեղծել հետազոտական համապատասխան խումբ, ուսումնասիրել ողջ շրջակայքը, հետո միայն ամրացումների մասին մտածել:

Հայտնի է, որ ճապոնացիներն արդեն տարիուկես հակասողանքային վարկային ծրագիր են իրականացնում Հայաստանում: Տեղացի մասնագետների հետ նրանք ողջ Հայաստանի տարածքով «մոնիտորինգային» այցելություններ են կատարում: Առանց համապատասխան խորքային ուսումնասիրությունների, այդ մոնիտորինգային ծրագիրը խիստ կասկածելի արդյունավետություն է խոստանում, ինչը վկայում է նաեւ Ողջաբերդի՝ սողանքային լրջագույն պրոբլեմներով հանրապետության թիվ 1 տարածքի օրինակը:

Սեմինարներն ու խորհրդատվությունները, ինչպես բազմիցս ապացուցվել է, այս դեպքում էլ ինքնախաբեությունից բացի որեւէ այլ բան չեն տալիս:

Կ. Գ.

Բարեկամական խորհուրդ

Հարգելի «Գրանդ Քենդի», իհարկե, «անակնկալներ» սիրում ենք, միայն թե ուղղախոսությունը պարտադիր պայման է: Գովազդում ասում եք «Թխվածքաբլիթներ»: Մի փոքր ուշադիր լինելու դեպքում կնկատեիք, որ բլիթն ինքնին արդեն թխված է: Թե չէ ստացվում է «թխվածքաթխված»:

Հիշո՞ւմ եք «աղի բլիթ» արտահայտությունը: Ճիշտ կլիներ եւ գեղեցիկ, եթե ասեինք «քաղցրաբլիթ», «Ըրբաբլիթ» կամ պարզապես «բլիթ»:

Հարգանքներով՝ ԸՆԹԵՐՑՈՂ

ԱԶԳ

«Իրանի հետ մեր հարաբերություն-ները չափազանց կարեւոր են»

Իրանի ռադիոյի հարցազրույցը Ստ. Դեմիրճյանի հետ

- Պրն Դեմիրճյան, դուք առաջին անգամն էք այցելել Իրան:

- Սա իմ առաջին այցն է Իրանի Իսլամական Հանրապետություն: Այցը մի քանի անգամ տարբեր պատճառների հետաձգվել էր, այս այցը համարում եմ շատ արդյունավետ: Հանդիպեցինք մի շարք պատասխանատու անձանց հետ: Այցը ճանաչողական էր, վերհիշեցինք հայ-իրանական հարաբերությունները, որոնք չափազանց կարեւորում ենք: Իրապես հայ-իրանական հարաբերություններն ունեն մեծ նշանակություն, եւ մենք պիտի անենք ամեն բան՝ ամրապնդելու այս բարեկամությունն ու խորացնելու համագործակցությունը:

- Բանակցությունների կապակցությամբ եթե կան բացատրություններ, խնդրեմ ներկայացրեք:

- Գաղտնիքներ չկան: Քննարկում ենք Հայաստան-Իրան հարաբերությունները եւ նկատեցինք, որ Իրանի պաշտոնյաները եւս կարեւորում են այդ հարաբերություններն ու պատրաստ են ընդլայնելու: Այսօր համագործակցության դրական փաստեր ունենք, բայց, ինչ խոսք, ավելին կարելի է անել:

- Այսինքն՝ դրական վերաճ եք նկատում Հայաստան-Իրան հարաբերություններում, հատկապես Խաթամիի Հայաստան կատարած այցից հետո:

- Այո, Իրանի հետ հարաբերությունները մենք գնահատում ենք նորմալ, բայց համոզված ենք, որ ավելին կարելի է անել հատկապես տնտեսության տնտեսական համագործակցության ճանապարհով:

- Նկատում ենք, որ վերջին շրջանում ԱՄՆ-ը ներթափանցում է տարբեր երկրներ, այդ թվում Իրաք, Աֆղանստան կամ ԱՊՀ երկրներ: Ինչպե՞ս եք գնահատում այդ երեւույթը:

- Բնականաբար, ամեն մի պետություն ունի իր շահերը: Այսօր շատ դժվարություններ են կուտակված տարածաշրջանում, բայց մենք հույսով ենք, որ դրանք կկարգավորվեն խաղաղ միջոցներով:

- Որպես օրինակ, այսօր ժողովրդավարություն հաստատելու անվամբ ԱՄՆ-ը հարձակում է գործում տարբեր երկրների վրա, ասենք, Իրաքի: Ձեր կարծիքով, սա ինչ ժողովրդավարություն է:

- Անդրադառնալով Իրաքի հարցին ես պիտի ասեմ, որ չնայած այսօր մենք բոյկոտում ենք խորհրդարանի նիստերը, քանի որ կեղծվեցին թե՛ նախագահական եւ թե՛ խորհրդարանական ընտրությունների արդյունքներն ու արհամարհվեց սահմանադրական դատարանի որոշումը հանրաքվե անցկացնելու մասին, սակայն Ազգային ժողովում Իրաքի հարցի քննարկմանը մասնակցեցինք եւ դեմ քվեարկեցինք հաշվի առնելով հատկապես սփյուռքի գործոնը, քանի որ բազմաթիվ դիմումներ կային սփյուռքից, հատկապես իրաքահայությունից, որպեսզի Հայաստանը չգնա նման քայլի: Հայաստանը պետք է լավ հարաբերություններ ունենա ԱՄՆ-ի, նաեւ բարիդրացիական հարաբերություններ իր հարեւանների հետ, եւ այդ առումով չափազանց կարեւոր են մեր հարաբերությունները Իրանի հետ: Տարածաշրջանում խաղաղություն հաստատելու համար շատ կարեւոր են Հայաստան-Իրան հարաբերությունները: Պետք է ամեն ինչ անենք այդ հարաբերություններն էլ ավելի բարձր մակարդակի հասցնելու համար: Հայաստանը պիտի շարժվի Եվրամիությանն ինտեգրվելու ուղիով եւ միեւնույն ժամանակ պետք է լավ հարաբերություններ ունենա ԱՄՆ-ի հետ: Մենք չպիտի մոռանանք այն օժանդակությունները, որ ԱՄՆ-ը ցուցաբերել է Հայաստանին եւ մենք գնահատում ենք:

- Թե՛ որպես ընդդիմություն եւ թե՛ որպես խորհրդարանի պատգամավոր ինչպե՞ս եք գնահատում ԼՂ ներկա զարգացումները:

- Այսօր ընդունվում են մի շարք ոչ հայանպաստ բանաձեւեր: Մենք բազմիցս նշել ենք, որ առանց ղարաբաղյան կողմի մասնակցության ղարաբաղյան խաղաղության բանակցությունները հեռանկար չունեն, քանի որ որեւէ պարտադրված որոշում չի կարող խաղաղություն հաստատել տարածաշրջանում: Այսինքն՝ Ղարաբաղը պիտի դառնա բանակցային գործընթացի ակտիվ մասնակից, եւ Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքը չի կարող անտեսվել: Ցավոք, այսօր հարցը միջազգային հանրությունն ընկալում է որպես Հայաստանի եւ Ադրբեջանի տարածքային վեճ: Ես նախագահական ընտրությունների ժամանակ նշում էի այդ մասին, իսկ մյուս թեկնածուն հակադրվում էր այդ գաղափարին: Բայց այսօր Հայաստանի իշխանությունները նույնն են նշում, որ Ղարաբաղը պետք է դառնա բանակցային գործընթացի մասնակից:

- Վերջում, եթե ունեք հավելյալ բացատրություններ, խնդրեմ ներկայացրեք:

- Ուզում եմ ողջունել մեր հայրենակիցներին: Ես տեսա, որ Իրանի պաշտոնյաներն անտարբեր չեն հայ մշակութային արժեքների պահպանման նկատմամբ: Հույսով եմ, որ սա իմ վերջին այցը չի լինի: Կրկին կայցելենք եւ ավելի շատ շփումներ կունենանք: Գիտենք, թե ինչ նշում ունի Իրանի կյանքում հայ համայնքը եւ գիտենք, թե ինչ է արել հայ համայնքն Իրանի ու Հայաստանի հարաբերությունների համար:

ԵՄ բնակիչները նախընտրում են Ուկրաինայի եւ ոչ թե Թուրքիայի անդամակցությունը

Եվրամիության երկրներում անցկացված հարցումները ցույց են տալիս, որ ԵՄ բնակիչների 55 տոկոսը կուզեր միության անդամների թվում տեսնել Ուկրաինային եւ ոչ Թուրքիային: Լեհաստանում, Ֆրանսիայում, Գերմանիայում, Իտալիայում եւ Մեծ Բրիտանիայում 6000 անձանց շրջանում անցկացված հարցումների համաձայն, Թուրքիայի անդամակցությանը կողմ է եվրոպացիների 45 տոկոսը:

«Գարդիան» թերթը «TNS Sofres» գործակալության անցկացրած հարցումների կապակցությամբ գրում է, որ Ուկրաինայի անդամակցության կողմնակիցները հարցումների արդյունքները կօգտագործեն՝ ԵՄ-ի ղեկավարությունից պահանջելով Ուկրաինայի անդամակցության բանակցությունների ժամկետների սահմանում:

Ուկրաինայի անդամակցության առավել կրքոտ ջատագովները լեհերն են (77 տոկոսը կողմ է, 12 տոկոսը՝ դեմ): Բրիտանացիների 49 տոկոսը կողմ է, 27-ը՝ դեմ: Ֆրանսիայում այդ ցուցանիշները կազմում են համապատասխանաբար 58 տոկոս եւ 37 տոկոս, Գերմանիայում՝ 53 եւ 41:

Ինչ վերաբերում է Թուրքիայի անդամակցությանը, Ֆրանսիայում դրան կողմ է 37, դեմ՝ 59 տոկոսը, Գերմանիայում՝ 36 եւ 60, Լեհաստանում կողմ է 55 տոկոսը: Բրիտանացիների կեսը կողմ է, կեսը՝ դեմ:

Եվրոպացիներն Ուկրաինան համարում են եվրոպական երկիր, իսկ Թուրքիայի անդամակցության հակառակորդները գտնում են, որ այդ երկիրը գտնվում է աշխարհագրական այլ ոլորտում:

Հիշեցնենք, որ Եվրոհանձնաժողովը որոշել է Թուրքիայի հետ անդամակցության բանակցություններ սկսել հոկտեմբերի 3-ին:

Ժակ Շիրակը գաղտնի լսում է իր ախոյանի հեռախոսազրույցները

Ֆրանսիական «Լը կանար անշենե» երգիծական շաբաթաթերթի տվյալներով, նախագահ Ժակ Շիրակը գաղտնաբար ունկնդրում է իր գլխավոր ախոյան Նիկոլա Սարկոզիի հեռախոսազրույցները: Սարկոզին անցյալ տարի թողեց ֆինանսների նախարարի պաշտոնը, որպեսզի գլխավորի Շիրակի «Ժողովրդական շարժման միություն» կուսակցությունը: Ընկերների հետ զրուցելիս Սարկոզին ասել է, որ ինքը տեղյակ է իր հեռախոսազրույցների գաղտնալսման իրողությանը: Նրա խոսքերով, գաղտնալսման համար պատասխանատու են Ժակ Շիրակը եւ ներքին գործերի նախարար Դոմինիկ դը Վիլպենը:

Գաղտնալսումների վերաբերյալ թերթի հրապարակած հոդվածի կապակցությամբ նախագահական պալատը որեւէ մեկնաբանություն չի արել: Սարկոզիի գրասենյակը եւս լռություն է պահպանում:

Նիկոլա Սարկոզին չի թաքցնում, որ մտադիր է մասնակցել 2007 թ. նախագահական ընտրություններին: Շիրակը դեռ չի հստակեցրել, թե ինքը մտադի՞ր է արդյոք վերընտրվել: Բայց արդեն իսկ ենթադրվում է, որ ընտրություններին չմասնակցելու դեպքում իրավահաջորդ կընտրի ոչ թե Սարկոզիին, այլ մեկ ուրիշին:

Հեռախոսազրույցների գաղտնալսումները նորություն չեն Ֆրանսիայի նախագահների համար: Ֆրանսուա Միտերանը Ելիսեյան պալատից վերահսկում էր մի լայն ցանց, գաղտնի ունկնդրելով տասնյակ քաղաքական գործիչների հեռախոսազրույցներ: Այդ խայտառակ պատմության մի քանի մասնակիցների դատավարությունն ավարտվեց անցյալ ամիս: Սպասվում է, որ դատավճիռը կկայացվի ապրիլին:

www.azg.am

TALK SHOW

Հոգեւոր հովիվը թուրք հեռուստադիտողներին զայրացնում է իր համարձակ արտահայտություններով

Հակառակ եվրոպացիների աչքին միջազգային հարաբերություններում քաղաքակրթված երեւալու թուրքերի բարեհամբույր վերաբերմունքին, նրանք դեռեւս չափազանց անհանդուրժողական դիրքորոշում ունեն նրանց հանդեպ, ովքեր համարձակվում են արտահայտվել Հայոց ցեղասպանության «տաբու» թեմայի շուրջը:

Անցյալ ամիս, երբ միջազգայնորեն ճանաչված թուրք վիպասան Օրհան Պամուկն օտարազգի մի լրագրողի ասաց, որ 1915-ի ժամանակահատվածում 1 մլն հայեր են սպանվել, մեծ մասամբ բոլոր թուրք մեկնաբանները, պաշտոնյաները (կառավարության կողմից վճարված պրոպագանդիստներ) ու քաղաքացիները խստորեն դատապարտեցին գրողին: Արմատական մի խմբավորում նույնիսկ կոչ արեց սպանել այդ «դավաճանին»: Մյուս կողմից կառավարությունը հետապնդում է մի թուրք հրատարակչի՝ անգլերենով գրված մի գիրք թուրքերեն հրատարակելու համար, որը պահանջում է Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը: Մոտ 6 ամիս առաջ Եվրամիության բանակցություններին որակավորվելու օրերին թուրքական խորհրդարանը մի նոր օրենք ընդունեց, որով Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը դասվում է պատժելի հանցագործությունների շարքին: Եթե թուրքական կառավարությունն այս ձեւով է արձագանքում եվրոպացիների «հսկողությանը», այս ձեւով է ցանկանում տպավորություն գործել, ապա պատկերացրեք, թե ինչ կարող էր անել, եթե չլիներ այդ «զսպող օղակը»:

Ելնելով ցեղասպանության հարցի շուրջը ծագած տարակարծությունից, թուրքական «Flash TV» (Ֆլեշ) հեռուստակայանն այս ամսվա սկզբներին 5-ժամյա ուղիղ եթերում «Թոք շոու» էր կազմակերպել՝ քննարկելով Հայոց ցեղասպանությունը: Ծրագիրը պատրաստողը դիմել էր Հայոց պատրիարքարան մի ներկայացուցիչ ուղարկելու խնդրանքով եւ բացասական պատասխան ստանալով (հարմար մասնագետ չէր գտնվել), խնդրել էր տեղի հայկական ավետարանչական եկեղեցու հոգեւոր հովիվ Գրիգոր Աղաբալօղլուին մասնակցել հաղորդմանը եւ ներկայացնել հարցի «հայկական տեսակետը»: Աղաբալօղլուն ճանաչված է որպես խիզախ ու համարձակ հոգեւորական, որն արդեն մի անգամ բանտարկվել է կառավարության կողմից իր եկեղեցու կալվածքի բռնագրավման դեմ բողոքելու համար:

Թեեւ նույն թեմայով թոք շոուներ եղել էին սրանից առաջ, սակայն ոչ ոք մինչ օրս չէր համարձակվել, ինչպես Աղաբալօղլուն, համարձակորեն եւ անվարան պնդել, որ ցեղասպանություն իրոք կատարվել է: Ծրագիրը պատրաստող Հույկի Ջեփգօղլուն եւ նրա հյուրը՝ պատմաբան Մեհմեթ Սարայը ապշել ու պապանձվել էին հայ կղերականի անսպասելի «պոռթկումներից», որոնք նա կարողանում էր շատ հանգիստ եւ հավասարակշռված ձեւով ներկայացնել՝ ժպիտը միշտ դեմքին: Նա ազգային հեռուստատեսությամբ ասաց, որ բոլոր թուրքերն էլ գիտեն ճշմարտությունը Հայոց ցեղասպանության մասին, բայց չեն արտահայտվում, որովհետեւ կամ կարժանանան «դավաճանի» մակդիրին, կամ էլ բանտարկության:

Հակառակ հաղորդման ընթացքում նրան լռեցնելու փորձերին, նա շարունակ պնդում էր, որ որպես հոգեւորական իր պարտականությունն է ասել ճշմարտությունը: Երբ նրան խնդրեցին փաստերով հաստատել իր խոսքերը, նա հայտնեց, որ իր ընտանիքի փորձառությունը բավական է, բայց նաեւ բազում վկայություններ կային հազարավոր հատորներում, որոնք գրել են այդ ժամանակվա օտար ականատեսներ: «Ի՞նչ եղան Անատոլիայի հայերը: Գոլորշացա՞ն: Որոշեցին զանգվածաբար հեռանա՞լ: Այժմ Անատոլիայում հայեր կա՞ն» հարցերով այնքան զայրացրեց թուրք պատմաբանին, որ նա դառնալով հաղորդման հեղինակին հարցրեց. «Որտեղի՞ց գտար այս մարդուն»:

Հեռուստադիտողներից մեկի եթերում հնչած խոսքերին, թե վերջերս հայտնաբերվել են թուրքերի զանգվածային գերեզմաններ, նա անմիջապես հակադարձեց. «Ի՞նչ գիտեք, որ դրանք հայերի ոսկորները չեն»:

Այս ապշեցուցիչ հաղորդումը, որը հեռարձակվեց ուղիղ եթերով տեւեց կես գիշերից մինչեւ առավոտ: Աղաբալօղլուն խիզախ հովիվն է ոչ միայն իր հոտի, այլեւ Թուրքիայում ապրող բոլոր հայերի, որոնք չեն համարձակվում բարձրաձայն խոսել նման թեմաների շուրջը: Եվրամիության պաշտոնյաները պետք է զգուշացնեն թուրքական կառավարությանը, որ երկրի անդամակցության հեռանկարները լրջորեն կխաթարվեն, եթե որեւէ բան պատահի Աստծո այս խիզախ ծառային, որի համար ճշմարտությունն ասելը, ինչպես ինքն է ասում, իր պարտականությունն է:

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

Իրաքում առեւանգվել է գերմանացի լրագրող

Իրաքի զինյալները հայտարարել են, թե իրենք պատանդ են վերցրել Գերմանիայի քաղաքացու: Սակայն չի նշվում, թե նա որ լրատվամիջոցի թղթակիցն է: Բաղդադում «Թայմ» հանդեսի գրասենյակում ստացված տեսագրության վրա մի անձնավորություն պնդում է, թե ինքը Հասան ալ Զայդին է, լրագրող եւ ԳԴՀ քաղաքացի: Միաժամանակ նա ցուցադրում է իր անձնագիրը:

Պատանդը Գերմանիայի կառավարությանը, կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերին եւ գերմանացի բոլոր լրագրողներին խնդրում է հնարավոր ամեն ինչ անել իրեն շուտափույթ ազատելու համար, քանի որ ինքն ունի «քրոնիկական հիվանդություն եւ սրտի խնդիրներ»:

Առեւանգման պատասխանատվությունն ստանձնել է նախկինում անհայտ «Իսլամի պաշտպանների բրիգադը»: Առեւանգիչները պատանդի ազատման դիմաց պահանջում են, որ «Գերմանիայի կառավարությունն ազատ արձակի երկրի բոլոր մահմեդականներին եւ դադարեցնի համագործակցությունն Իրաքի անպատիվ նոր իշխանությունների հետ»:

Տեխասյան գործարանի պայթյունը կտրուկ թանկացրել է նավթը

Տեխասում «Բրիթիշ փեթրոլիում» ընկերության նավթավերամշակման գործարանում չորեքշաբթի հետմիջօրեին տեղի ունեցած ուժգին պայթյունից հետո Նյու Յորքի բորսայում ընկերության բաժնետոմսերի գինն ընկել է 2,4 տոկոսով: Միաժամանակ կտրուկ բարձրացել է հեղուկ վառելիքի գինը: Ռոյթեր գործակալությունը նշում է, որ ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած էլեկտրոնային վերջին սակարկության ժամանակ նավթային պայմանագրեր են կնքվել մեկ բարելը 54,3 դոլարով:

Պայթյունի պատճառները դեռեւս ճշտվում են: Համենայն դեպս, խոսքն ահաբեկչության մասին չէ, նշում են BP-ի ներկայացուցիչները: Միջադեպը պատճառել է 14 զոհ, վիրավորվել են 100-ից ավելի մարդիկ:

Տեխաս քաղաքից ոչ հեռու գտնվող գործարանը նավթամշակման 3-րդ խոշոր ձեռնարկությունն է ԱՄՆ տարածքում: Դրա արտադրական կարողությունը օրական 470 հազար բարել է: Գործարանն արտադրում է ԱՄՆ-ում սպառվող բենզինի 3 տոկոսը:

Պ. Զ.

Մշակույթ

Երբեմնի մեծ ու փառավոր ժողովրդի՝ ասորիների մի հիյուսն էլ Ռազմիկ Խոսրոեւն է, ժամանակակից հայոց թատրոնի շնորհալի անուններից մեկը, որն իր մայրենին արտեցնող թատրոն չգտնելով, հայոց մեծ բեմ է եկել ու հոգու մեջ անթեղած ասորերենը խլացնելով, շուրթերին ծաղկող հայերենով դերեր է խաղում: 1969-ին նա եկավ Սունդուկյանի անվան թատրոնի դրամատիկական ստուդիա, եկավ վախվորված ու անհանգիստ: Վարդան Աճեմյանն ու Միեր Մկրտչյանը հավանեցին մեծ ու արտահայտիչ աչքերով, ինքնատիպ ձայն ու գեղեցիկ արտաքին ունեցող պատանուն, որի մեջ թրկված ուժ եւ համեստամտություն կար:

կը Մառուխիոն էր՝ Ա. Կասոնայի «Ծառերը կանգնած են մահանում» պիեսի բեմադրության մեջ (բեմադրիչ՝ Մ. Կոտոյան): Պիեսի դիպաշարը կառուցված էր այս կերպարի շուրջը, չնայած նա հայտնվում էր պատմության ավարտին մոտ, հայտնվում էր եւ ողբերգական հանգուցալուծում բերում: Այս կերպարի չափազանց հետաքրքրական անձնավորում արժեն եղել էր մեր թատրոնում, Բաբկեն Ներսիսյանի կատարումը դարձել էր դասական արժեք: Ռազմիկ Խոսրոեւի Մառուխիոն որոշակի ընդհանրություններ ուներ Ներսիսյանի հերոսի հետ, սակայն դերասանը հեռացել էր ավանդական չարագործի կերպար-դիմակից եւ ճակատային լուծումներից: Որհան էլ արգահատելի կանություն ծգտող բեմաստիպար: Բեմադրության սիմվոլիկ-պայմանական սկզբունքն ուղղակի արտացոլում էր գտել Խոսրոեւի կատարման մեջ, նրան տարել դեպի բրեխտյան թատրոնի գեղագիտությունը՝ մի կատարման շրջույթում զուգակցելով հոգեբանական եւ էպիկական թատրոնների սկզբունքները: Ողբերգական կիրքն ու պաթոսը համադրվում էին խորնիկ-խաղացկուն ռճավորումներին, ռիթմական տարակերպումներին: Ռազմիկ Խոսրոեւը յուրահատուրեն արձագանքել էր այն նորագումներին, որոնք շեքսպիրյանի տարածք էր բերել խորեն Աբրահամյանը:

Վանաձորի թատրոնում Ռազմիկ Խոսրոեւը խաղաց Ալ. Շիրվանզա-

ՄԱՐՏԻ 27-Ը ԹԱՏՐՈՆԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐՆ Է

Ասորական ծագմամբ հայ դերասանը

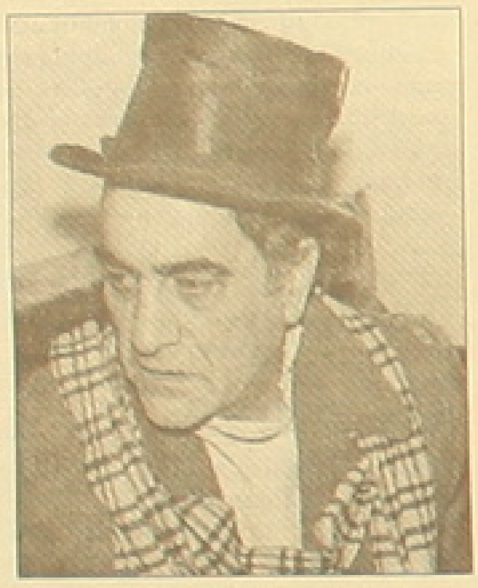

Ստուդիան ավարտելուց հետո Ռազմիկ Խոսրոեւը կարող էր մնալ Սունդուկյանի անվան թատրոնում, մանավանդ որ Վարդան Աճեմյանը հավանում էր նրան, սակայն հասկացավ, որ մոտ 80 դերասան ունեցող թատերախմբում ինքնահաստատումը շուտ չի գալու, որ երկար, շատ երկար է սպասելու իր դերերին: Մայր թատրոնում շատերն էին տարիներ շարունակ սպասում եւ սպասում՝ հաճախ սպառելով իրենց ստեղծագործական կարողությունները, անդարձ կորցնելով հրաշալի տարիները: Ռազմիկ Խոսրոեւը ցանկացավ ինքնադրսեւորվել եւ ինքնահաստատվել, ցանկացավ փորձարկել իր կարողությունները, գնալ դեպի նյութի հաղթահարումը, այդ պատճառով էլ մեկնեց Կիրովական (այժմ՝ Վանաձոր) եւ դարձավ Հ. Աբելյանի անվան թատրոնի դերասան: Վանաձորի թատրոնը երիտասարդ դերասանների կարիք ուներ, շեղ ավագանու կողքին չափազանց քիչ էին երիտասարդները, իսկ հենց նոր թատրոնի գեղարվեստական ղեկավարի պարտականությունները ստանձնած Վահե Շահվերդյանը ցանկանում էր երիտասարդացնել թատրոնը, խաղացանկը կառուցել երիտասարդական հետաքրքրությունների եւ երիտասարդ ուժերի վրա: Նրա առաջին իսկ բեմադրության (Ն. Դումբաձե, «Մի վշտանա, մայրիկ») մեջ Ռազմիկ Խոսրոեւին դրվագային մի դեր բաժին ընկավ, բայց դա ընդամենը սկիզբն էր: Կարճ ժամանակ անց նա խաղաց Լեոնիդ (Վ. Ռոզով, «Երջանկություն որոնելիս»), Ժ. Կուտահեդ (Չ. Դիկկենս, «Դավիթ Կոպերֆիլդ»), նշանակալի դերեր, որոնք աստիճանաբար հստակեցրին նրա դերասանական նկարագիրը, ցայտուն եւ ընդգծված դարձրեցին արտահայտչամիջոցները: Ռազմիկ Խոսրոեւը նախապատվությունը տվեց հոգեբանական գրոտեսկին, բեմաստիպարի վարվածքի ընդգծված թատերական արտահայտմանը, երբեմն ֆանտաստիկ-ծաղրապատկերային արտահայտչականությունը: Դերասանը չէր ընդունում կիսատոները, չէր գնում դեպի լակոնիզմը, այլ գնում էր դեպի ցայտուն, հաճախ նաեւ՝ արտաքին-էֆեկտիվ արտահայտչաձեւերի ընդգծումները: Սրանք արդեն խաղարկման ուղղակի միջոցներ էին, որոնք էլ հաստատում էին այն միտքը, որ Ռազմիկ Խոսրոեւը երբեք չէր հեռանում խաղի պայմանականությունից, վախթանգովյան մեթոդից: Որհան էլ ձգտեր դեպի վերամարմնավորումը, հոգեբանական մանրամասների մշակումները, այնուամենայնիվ, նա միշտ մնում էր խաղի սահմաններում, ընդգծված թատերայնության տիրույթներում:

Մոտ 40 դեր խաղաց Ռազմիկ Խոսրոեւը Վանաձորի թատրոնում, չխուսեց դրվագային դերերից, քանզի դրանց կողքին նա խաղում էր գլխավոր դերեր՝ ավարտուն կենսագրություն եւ ընդգծված բնավորություն ունեցող դերեր: «Այդպիսիներից մեկ եւ անընդունելի է Մառուխիո-Խոսրոեւի պահվածքն, այնուամենայնիվ, ինչ-որ թաքցված կարեկցանք էր ծնվում նրա հանդեպ, քանզի այս մարդը եւ տառապել էր ու տանջվել, այս մարդը վտարվել էր հայրական տնից՝ իր մեջ կուտակված ատելության պատճառ տեսնելով վիրավորվածությունը: Տիրական ու ամբարտավան կեցվածք ուներ Խոսրոեւ-Մառուխիոն, կարծես գթասրտության նշույլ անգամ չկար նրա մեջ, սակայն Տատիկի (Լենա Փաշինյան) հետ խոսելիս մի պահ ձայնը խզվում էր, ասես հուզմունքն ու կարոտը դեմ էին առնում կոկորդին... Հաջորդ պահին նա նորից նույն Մառուխիոն էր՝ բիրտ ու վայրենի, մարդկային զգացումներից եւ հույզերից հեռու: Գույների հարուստ համադրության էր ներկայացնում այս կատարման մեջ Ռազմիկ Խոսրոեւը, ապացուցում, որ ինքը հասել է ուղղակի վարպետացման, ստեղծագործական կարողությունների լիահունչ դրսեւորման:

Մառուխիոյի դերակատարումն ինքնահատուկ խթան էր դերասանի համար, նաեւ վկայությունն այն բանի, որ ավարտվել էր երիտասարդությունն, ու եկել էր վարպետության ժամանակը: Եկել էր ընդգծված անհատականություններ բեմ բերելու ժամանակը: Վառ բնութագրականությամբ է դերասանը խաղում Վյուգին՝ Ա. Արբուզովի «Տասներեքերորդ նախագահը» (բեմ.՝ Վ. Շահվերդյան) բեմադրության մեջ՝ հենց այստեղ հասնելով հոգեբանական գրոտեսկի ցցուն արտահայտության: Մեծ տառապանքին միահյուսված էր կերպարի վառ բնութագրականությունը, որը տեղ-տեղ ձգտում էր դեպի կոմիկականությունը՝ գրավիչ ու կենդանի դարձնելով բեմաստիպարը: Վանաձորյան գործունեության բարձրակետը Ռազմիկ Խոսրոեւի համար դարձավ Ռիչարդը՝ Շեքսպիրի «Ռիչարդ Երրորդ» (բեմ.՝ Վ. Շահվերդյան) ֆրոնիկի բեմադրության մեջ: Ռ. Խոսրոեւը հայոց թատրոնում շեքսպիրյան այս բարդ եւ ինքնատիպ կերպարի առաջին մարմնավորողը դարձավ: Դերասանը փորձել էր եւ հավատարիմ մնալ թատրոնում հաստատված շեքսպիրյան դերասանական ավանդույթներին, եւ հեռանալ դրանցից՝ ստեղծելով պայմանական-թատերայինից դեպի խորը հոգեբանա-

դեի, Գ. Սունդուկյանի, Ա. Օստրովսկու, Մ. Լերմոնտովի, Ա. Յուժին-Սումբատովի, Ա. Չեխովի, Մոսացանի պիեսների բեմադրություններում, արդեն հիշատակված դերերի կողքին ստեղծեց Գոգոլի (Ն. Դումբաձե, «Մեղադրական եզրակացություն») ավարտուն, ամբողջական եւ գունեղ կերպարը, ապա 1996-ին եկավ Սունդուկյանի անվան թատրոն: Մոտ քառորդ դար նա աշխատեց Հ. Աբելյանի անվան թատրոնում, դարձավ այս թատրոնի զորեղ անհատականություններից մեկը եւ իր առաջին հանգրվան վերադարձավ ավարտուն ստեղծագործական դիմանկարով, թատրոնում եւ կինոյում ստեղծած մի շարք ուշագրավ աշխատանքներով: Եվ մայր թատրոնում առաջին իսկ դերակատարմամբ (Համսուն՝ «Ռուզան») հավաստեց, որ թատրոն է եկել ինքնատիպ դերասանական անհատականությունը, որն այսօր արդեն հաստատել է իր տեղն ազգային ակադեմիականում: Այսօր արդեն Ռազմիկ Խոսրոեւը լայն վրձնահարումների, ուղղակի արտահայտչականության դերասան է, որին վստահաբար կարելի է դասել վարպետների շարքը:

Գ. Սունդուկյանի անվան ակադեմիական թատրոնի դերասան եւ գեղարվեստական ղեկավարի օգնական, թատրոնի եւ կինոյի պետական ինստիտուտի դերասանի վարպետության դասախոս Ռազմիկ Խոսրոեւը նաեւ Հայաստանում ապրող ասորիների միության նախագահն է, Ազգային փոքրամասնությունների խորհրդի անդամ: Նա ավարտում է իր իսկ հեղինակած «Ասորուհին» պիեսի բեմադրական աշխատանքները՝ առաջին անգամ մեր իրականության մեջ ստեղծելով ասորական ներկայացում, որը նվիրված է ցեղասպանությանը: Ընդհանուր շատ բան է տեսել Ռազմիկ Խոսրոեւը հայ եւ ասորի ժողովուրդների նկատմամբ իրականացված ցեղասպանության մեջ, միավորել է մեր ճակատագրերը, ընդհանրացրել դրանք (ի դեպ, Ռազմիկ Խոսրոեւի դուստրը՝ պատմական գիտությունների թեկնածու Անահիտ Խոսրոեւան, աշխարհում առաջիններից մեկն է գիտական աշխատություն ստեղծել ասորիների ցեղասպանության մասին):

...Ամեն անգամ նրան տեսնելիս շուրթերս ինքնաբերաբար շարժվում են, մոմունջի եւ աղոթքի պես՝ հիշողությանս պատերին զարնվում են մեծ բանաստեղծուհու տողերը... Բարձրաձայնում եմ բանաստեղծության տողերը, ցավի ու ափսոսանքի պահեր ապրում, ապա նաեւ ուրախանում, որ Ասորեստան ու Նինվե կորցրած ժողովրդի զավակներն այսօր կան ու այլ մշակույթների ծառայելով էլ՝ չեն հեռանում իրենց ճշմարիտ ակունքներից:

Ասորական ծագմամբ հայ դերասան Ռազմիկ Խոսրոեւը փշուր-փշուր եղած ու տեղահանված հատիկների պես ցիրուցան դարձած երբեմնի մեծ ժողովրդի ակունքներն արտացոլող մի հյուսն է:

ԼԵՎՈՆ ՄՈՒԹԱՖՅԱՆ

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

Հարգելի խմբագիր

Ձեր թերթի մարտի 22-ի համարում տպագրվել է «Բացել դռները լուրջ արվեստի առաջ» նամակը՝ ստորագրված մի խումբ արվեստի գործիչների կողմից, ում մտահոգություն էր հայտնվել «Հայրենիք» հեռուստաընկերության «Mezzo» ծրագրի փակման կապակցությամբ:

Համաձայնելով նամակում շարադրված՝ դասական երաժշտությանը լայն ասպարեզ հասկացնելու, մեր ժողովրդի գեղագիտական դաստիարակության բարձրացման հրամայականին եւ իրոք շատ մասնավոր հեռուստաընկերությունների ցածրորակ հաղորդումների գոյությանը, նամակում հայտնվել են Հանրային հեռուստատեսության եւ ռադիոյի անունները, որոնք բարեբախտաբար բոլորից շատ են հեռարձակում եւ ցուցադրում դասական երաժշտություն:

Նամակում, փաստորեն, «հանրապետության հեռուստաընկերությունների» փոխարեն սպրդել է Հանրային հեռուստատեսության եւ ռադիոյի անվանարկումը, որի հետ բացարձակ համաձայն չեմ:

Հայցում եմ ընթերցողների ներողամտությունը:

Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ռեկտոր՝
պրոֆ. Ս. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Պատմական ճշմարտության կեղծումներ, մշակութային առեւանգումներ

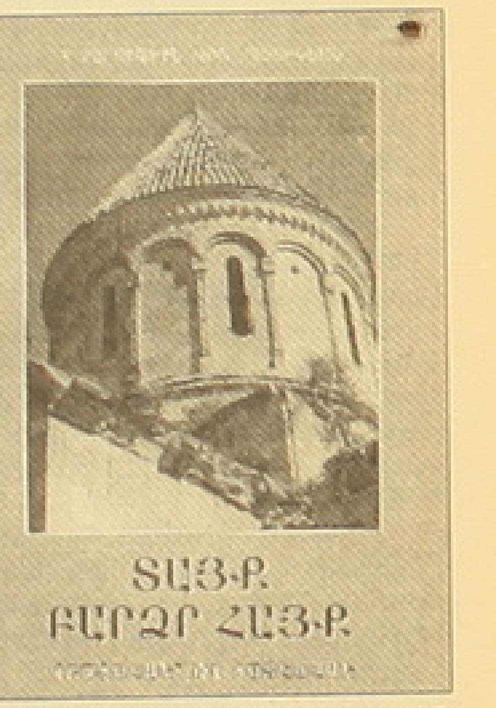

1915-ը զրկեց մեզ պատմական հայրենիքից եւ հարյուրամյակներով ծեւավորված մեր մշակութային, հոգեւոր դիմագծից. նյութական, ֆիզիկական հոգեւոր պահեստի կորուստներով տարագրվեցինք աշխարհի մեծ ու փոքր ճանապարհներին: Այն, ինչ թողեցինք հայրենիքում՝ մեր սրբավայրերն ու տաճարները, կամ ոչնչացան, կամ պղծվեցին, կամ էլ յուրացվում են թուրքերի կողմից: Իսկ մեր դրացի երկրում՝ Վրաստանում, հայկական հոգեւոր մշակույթի նկատմամբ հանցագործ դրսեւորումների կրկին ականատես եղանք վերջերս:

Ահա այս օրերին լույս է տեսնում Ս. Ղազարի Մխիթարյան միաբանության վարդապետ Հարություն Պզտիկյանի «Տայք Բարձր Հայք Վրացական, թէ՞ հայկական» հարցադրման հնչեղությամբ խիստ այժմեական հրատարակություն (Երեւան, «Զանգակ» հրատ., 2005 թ., 232 էջ): Գիրքը նվիրված է եղեռնի 90 եւ գրերի գյուտի 1600-ամյակներին եւ գրվել է հեղինակի՝ Բարձր Հայք եւ Տայք կատարած ճամփորդությունների տպավորությամբ: Ընթերցողին է ներկայացվում մինչեւ 1915 թ. հայահոծ այդ գավառների այսօրվա իրականությունը՝ իր պատմությամբ եւ մշակութային անցյալով: Ջուտ ճամփորդական նկարագրություններն արտաքին անհրաժեշտ այն ֆոնն են, որի շուրջ ծավալվում է հեղինակի բուն ասելիքը կամ նպատակային հարցադրումը, որ է՝ հայկական մի շարք կառույցներին վրացական պատկանելություն հաղորդելու գեղծարարությունների հերքումը: Պատմական անցյալին կասարած հեղինակի բազմակի անդրադարձները՝ գրավոր սկզբնաղբյուրների հիշատակումով, գրքին (որն ըստ էության ճամփորդական նոթեր են) հաղորդում են պատմաբանասիրական ուսումնասիրության բնույթ: Իր խոսքն ավելի հավաստի դարձնելու համար հեղինակը դիմում է հեռավոր ու մոտ անցյալի նշանավոր պատմագիրներին ու բանասերներին՝ Մ. Խորենացի, Փ. Բուզանդ, Ղ. Փարպեցի, Ասողիկ, Լաստիվերցի, Ալիշան, Հ. Ինճիճյան, Չամչյան, Աճառյան, Թ. Թորամանյան, Տ. Մարության եւ այլք:

Պատմությունը կեղծողների համար հիմք են ծառայել հայկական եկեղեցիների վրացերեն արձանագրությունները, որոնք այդ ժամանակների դավանաբանական ծայրահեղ վեճերի հետեւանք էին. «Դաւանաբանական վէճերու սաստկութիւնը, որ գերադաս էր, քան ազգութեան ըմբռնումը եւ տաճարներու հայկականութիւնը, ու վրացերէնով դրոշմուած արձանագրութիւնները ոչ մէկ կերպով պէտք են շփոթութիւն ստեղծել անոնց հայկական ինքնութեան հետ», գրում է հեղինակը: Դավանաբանական վեճերն ու ծայրահեղ անհանդուրժողականությունը ստեղծել էին մի կացություն, երբ կրոնական ու քաղաքական հետապնդումներից խուսափելու համար շատ հայեր ապաստան էին փնտրում Բարձր Հայքի ու Տայքի նահանգներում՝ իրենց կոչելով վրացադավան եւ հունադավան: Սա է եղել այն պատճառը, որ որոշ պատմաբաններին հիմք է տվել այս վայրերի հայկական ճարտարապետական կոթողները (Բանակ, Իշխան, Խախու, Յօշք եւ այլն) վերագրել վրացական մշակույթին, երբ շուրջ 4000 տեղանունների մեջ վրացերեն որեւէ անուն հիշատակված չէ, եւ ճարտարապետությունն էլ զուտ հայկական է: Ահա այս առումով է Պզտիկյան վարդապետի ուսումնասիրությունն արժեւորվում, երբ ներկայացվում է մշակութային այդ գանձերի պատկանելության պատմական ստույգությունը՝ դրանց հայկականությունը: Տեղեկացնենք, որ գիրքը հետաքրքրության եւ ուշադրության է արժանացել Իտալիայում, Հռոմի Կա Ֆոսկարի համալսարանի կազմակերպությամբ մարտի վերջին հեղինակի հետ տեղի կունենա հանդիպում այս հրատարակության առիթով:

Անցյալի պատմական եղելություններն զուգորդվում են տեղագրությանն ու պատմությանը տեղյակ Մխիթարյան միաբանի այսօրվա վկայություններով (հանդիպումների, զրույցների պատառիկներ տեղաբնակների հետ): Մանրելշամի բնութագրումով «Աղաղակող քարերի երկրի» տպավորություններն ամեն գյուղից, ամեն բնակավայրից ներկայացվում են կենդանի խոսքի ու զգայական հուզիչ պատկերների միջոցով, որոնք գրքի ընթերցումը դարձնում են հետաքրքրական ու մտերմիկ: Ինքնատիպ ոճով նկարագրվում են մեր պատմական հայրենիքի՝ Բաբերդի, Համշենի, Արդվինի, Տայքի, Ճորոխի, Արտանուշի, Իշխանաց գյուղի, Կարսի, Անիի, Էրզրումի, Կաղզվանի, Բասենի, Կարինի եւ այլ վայրերի աշխարհագրությունը, բնությունը, ժողովրդագրական պատկերը, պատմական կարեւոր անցքերը, մշակութային արժեքները:

Ուշագրավ է «Տայք-Աշխարհն Տահոց» խորագրով նոթագրությունը, որտեղ, հղում անելով Չամչյանին, առանձնակի կարեւորությամբ տրվում են Դավիթ Կյուրապաղատի անձի ու գործունեության մանրամասները: «Յասակելով Դաւիթի ինքնութիւնը, կը յստակուի ինքնաբերաբար Տայքի եւ իր անզուգական յուշարձաններուն ազգութիւնը», գրում է հեղինակը:

Հավելվածային, եզրափակիչ մասում կան տեղեկություններ հիշյալ վայրերում ծնված Մխիթարյան միաբանների գործունեության, կենսագրության, նրանց հրատարակություններ, նաեւ վկայություն Մխիթարյան դիվանում հայտնաբերված Փոքր Ասիայի 1914 թ. հուլիս, հոկտ., հայ բնակչության վերաբերյալ պետական պաշտոնական վիճակագրության կարեւոր մի փաստաթղթի մասին:

Գրքում զետեղված են պատմաճարտարապետական մի շարք կոթողների գունավոր լուսանկարներ: Գիրքն արժեքավոր է ինչպես այսօրվա, նաեւ ապագա պատմաբանների, այս թեմայով հետաքրքրվողների համար՝ իբրեւ XXI դարի ականատեսի դիտարկումներ:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Մարտի 26-ին ֆուտբոլի Հայաստանի ազգային հավաքականն աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարի հերթական խաղում Երեւանում կհյուրընկալի Անդորրայի հավաքականին: Ընտրական առաջին խմբում հանդես եկող մեր հավաքականն անչափ անհաջող ելույթներ է ունենում: Մեր ֆուտբոլիստներն անցկացրած 5 հանդիպումներում վաստակել են ընդամենը 1 միավոր՝ նոյեմբերին ոչ-ոքի (1-1) ավարտելով խաղը ռումինացիների հետ: Անդորրայի հավաքականի հետ հանդիպումը մեր ընտրանու վերջին հնարավորությունն է որոշ չափով շտկելու մր-

Ինչպես հայտնի է, գյումրեցիներ Հարություն Վարդանյանն ու Արթուր Պետրոսյանը, ինչպես նաեւ Էդգար Մանուչարյանը, վնասվածք ունեն, ուստի չեն հրավիրվել հավաքի: Բացակայում է Անդրեյ Մովսիսյանը, որը մասնակցել էր Քուվեյթի հավաքականի հետ հանդիպմանը: Երեւում է Կազոնին դժգոհ է նրա խաղից, որը քուվեյթցիների հետ հանդիպման ժամանակ գոլային մի քանի պահեր չէր օգտագործել: Իսկ ահա Ալբերտ Սարգսյանն, ըստ ՀՖՖ մամուլի ծառայության, հրաժարվել է հավաքին մասնակցելուց եւ չի ժամանել Երեւան:

ՀՀ հավաքականը նախապատրաստվում է առաջիկա հանդիպմանը

«Ձնառատեսականի» խաղադաշտը մաքրվում է ձյունից

ցաշարային անմխիթար վիճակը: Սակայն մրցակցին հաղթելն անչափ դժվար կլինի: Վերջին շրջանում Անդորրայի հավաքականը զգալի առաջընթաց է արել:

Հայաստանի ազգային հավաքականը մարտի 21-ից սկսել է նախապատրաստությունն ընտրական առաջիկա մրցախաղին: Հայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Բեռնար Կազոնին ուսումնամարզական հավաքին հրավիրել է հետեւյալ ֆուտբոլիստներին.

Արթուր Բեսե («Փյունիկ»), Ռոման Բերեզովսկի («Դինամո» Մոսկվա), Սարգիս Հովսեփյան («Փյունիկ»), Ռոբերտ Արզումանյան («Փյունիկ»), Ալեքսանդր Թադեւոսյան («Փյունիկ»), Կարեն Դոխոյան («Կռիլյա Սովետով» Ռուսաստան), Վալերի Ալեքսանյան («Փյունիկ»), Եղիշե Մելիքյան («Մետալուրգ» Ուկրաինա), Աղվան Մկրտչյան («Փյունիկ»), Համլետ Մխիթարյան (ՄՏ-ՁՕ Բելառուս), Ռոմիկ Խաչատրյան (ՕՖԻ Հունաստան), Կարեն Ալեքսանյան («Զիմբրու» Մոլդովա), Ռաֆայել Նազարյան, Դավիթ Գրիգորյան («Եսիլ Բոգատիր» Ղազախստան), Արտավազդ Քարամյան («Ռապիդ» Բ. Ռումինիա), Ռոմեո Ջենեբյան («Բանանց»), Արմեն Շահգելդյան (ԱՀԸԴ Լիբանան), Արամ Ոսկանյան («Եսիլ Բոգատիր» Ղազախստան), Արման Քարամյան («Ռապիդ» Բ. Ռումինիա), Արա Հակոբյան («Ստալ» Ուկրաինա) եւ Գալուստ Պետրոսյան («Զիմբրու» Մոլդովա):

Ցավոք, եղանակային անբարենպաստ պայմանները մարզումներն անցկացնելու հարցում բավական դժվարություններ են առաջացրել: Այս օրերին բավական ծանրաբեռնված են նաեւ «Հանրապետական» մարզադաշտի աշխատակիցները, որոնք նախապատրաստում են խաղադաշտը խաղին՝ մաքրելով ձյունից: Հուսանք, որ եղանակը բարեհաճ կգտնվի եւ մարտի 26-ին Հայաստան-Անդորրա մրցախաղը կանցկացվի նորմալ պայմաններում:

Տոմսերի համար իրարանցումն սկսվել է

Թեեւ ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության մեկնարկին դեռ բավական ժամանակ կա, սակայն մարտի 1-ից արդեն սկսվել է համաշխարհային ֆուտբոլի մեծ ստուգատեսի հանդիպումների տոմսերի վաճառքը: Եվ անմիջապես դրանց շուրջ ֆուտբոլիստների իրարանցումն սկսվեց: Երկու օրում հայտերի թիվն անցավ միլիոնից: Սկզբում ՖԻՖԱ-ն մտադիր էր տոմսերի վաճառքով անձամբ զբաղվել, սակայն հետո այդ պարտականությունը դրեց աշխարհի առաջնության կազմկոմիտեի վրա: Շատերն են հիշում, թե Կորեայում ու Ճապոնիայում անցկացված աշխարհի նախորդ առաջնության ընթացքում ՖԻՖԱ-ն ինչպիսի սուր քննադատության ենթարկվեց տոմսերի վաճառքի կազմակերպման գործում լուրջ թերությունների ու բացթողումների համար: Այժմ կազմկոմիտեում այդ հարցով զբաղվելու է Հորստ Շմիդտը, որը դեռեւս 1974 թ. Գերմանիայում անցկացված աշխարհի առաջնության ժամանակ էր տոմսերի վաճառքով զբաղվել:

Սակայն որքան էլ որ լավ կազմակերպվի տոմսերի վաճառքը, միեւնույն է, բոլոր ցանկացողների պահանջները բավարարել հնարավոր չէ: Առաջնության խաղերն անցկացվելու են 12 մարզադաշտում, որոնց ընդհանուր տարողությունը 64 հանդիպման համար կազմում է 3,37 մլն տեղ: Դրանցից 440 հազարը հատկացվելու են առաջնության պաշտոնական հյուրերին, լրագրողներին, անվտանգության աշխատակիցներին: Այսպիսով, մնում է ընդամենը 2,93 մլն տոմս: Դրանցից միայն 1,1 մլն-ը կհանվի ազատ վաճառքի: Փետրվարի 1-ից մարտի 31-ը վաճառքի կհանվի 812 հազար տոմս, մնացածը՝ մյուս տարվա գարնանը: Իսկ այն տոմսերը, որոնք ինչ-ինչ պատճառներով կվերադարձվեն, վաճառքի կհանվեն առաջնության մեկնարկից (հունիսի 9) մի քանի շաբաթ առաջ: Այսպիսով, հայտ ներկայացրած ֆուտբոլասերների տոմս ստանալու հավանականությունը գնահատվում է 1:10 հարաբերությամբ:

Ազատ վաճառքի չհանված մնացած 1,83 մլն տոմսերից 235 հազարը նախատեսված են այն 32 հավաքականների ֆուտբոլասերների համար, որոնք հանդես կգան եզրափակիչում: Առաջնության կազմկոմիտեին հաջողվել է համոզել ՖԻՖԱ-ին լրացուցիչ 400 հազար տոմս հատկացնել Գերմանիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիային՝ մարզային ֆեդերացիաների միջոցով գերմանական թիմերի երկրպագուների ակումբներին, ֆուտբոլիստներին հատկացնելու համար: Բացի այդ, որոշվել է համեմատաբար էժան գներով տոմսեր վաճառել: Բացի առաջնության մեկնարկային հանդիպումներից, խմբային մրցաշարի խաղերի տոմսերի գինը կլինի 35 եվրո: Իսկ եզրափակիչի ամենաթանկ տեղերի տոմսի գինը կլինի 600 եվրո: Յուրաքանչյուր երկրպագու իրավունք ունի գնելու տարբեր օրերին կայանալիք խմբային մրցաշարի 3 հանդիպման 2-ական տոմս կամ մյուս փուլերի 7 հանդիպման 4-ական տոմս: Կարելի է գնել նաեւ մեկ հավաքականի մասնակցությամբ բոլոր հանդիպումների աբոնեմենտ: Եթե հավաքականն աշխարհի առաջնության եզրափակիչի ուղեգիր չնվաճի, ապա այդ երկրի ֆուտբոլասերներն իրավունք ունեն տոմսերը վերադարձնել:

Տոմսեր գնելիս ֆուտբոլասերները 3 հիմնախնդրի կառնչվեն: Առաջինն այն է, որ տվյալ քաղաքում կայանալիք հանդիպումների տոմսերի առանձին փաթեթ չի լինի: Այն ֆուտբոլասերները, որոնք ցանկանում են տոմսեր ձեռք բերել ինտերնետ ցանցով, կարող են վճարել միայն Master Gard-ով: Երրորդ եւ ամենաանցանկալի հիմնախնդիրն այն է, որ խաղին կարող է ներկայանալ միայն այն անձը, որի անունով գնվել է տոմսը:

Առողջ հասարակության երաշխավոր

«Ապագան հոնն է» բարեգործական սոցիալական հասարակական կազմակերպությունը 2004 թ. նոյեմբերից մինչեւ 2005 թ. մարտ իրականացրեց «Ինտեգրում» դրամաշնորհային ծրագիրը՝ շնորհիվ Հասարակական երկխոսության եւ զարգացումների կենտրոնի եւ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի: Ծրագրի շնորհիվ Երեւանի Հասով տիպի մանկատան երեխաները կրթական եւ մշակութային տարբեր միջոցառումների արդյունքում կարողացան ինտեգրվել հասարակությանը: «Ապագան հոնն է» ՀԿ-ի կամավորները երեխաներին օգնում էին հանրակրթական դպրոցի դասերը պատրաստել, ըստ նախասիրությունների՝ արհեստագործական խմբակներում հմտություններ զարգացնել:

Զեկույց դրամաշնորհային ծրագիրն ավարտվել է՝ կամավորները շարունակում են աշխատել երեխաների հետ: Սա ապացույց է, որ ծրագիրը ծառայել է իր նպատակին, ինչի համար երախտապարտություն է հայտնում Հասարակական երկխոսության «Ապագան հոնն է» ՀԿ-ն իր շնորհակալությունն է հայտնում Հասարակական երկխոսության եւ զարգացումների կենտրոնին եւ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին: Եթե ծրագիրն ունենա դրամաշնորհային շարունակություն, երաշխավորված կլինի փոքրիկների ծրագիրն ունենա ... մի կարծիք նուստը հասարակություն: Չէ՞ որ այսօրվա փոքրիկը մեր վաղվա ապագան է, ուրեմն կերտենք մեր պայծառ ապագան այսօր: Այն առողջ հասարակության երաշխավոր է:

Հայտարարություն գնանշման հարցման մասին

«Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» ՓԲԸ-ն (պատվիրատու) ՀՀԿ-05/04 ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ պատվիրատուի կարիքների համար կազմակերպչական տեխնիկայի ձեռքբերման նպատակով (համակարգիչներ- 11 հատ, տպիչներ՝ 6 հատ, USB- 6 հատ): Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 500.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ 247010001813 «Հեռահաղորդակցության հանրապետական կենտրոն» ՓԲԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Թբիլիսյան խճ. 29, 2-րդ հարկ, 18 սենյակ, հեռ.՝ 28-86-17:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ 2005 թ. ապրիլի 8-ի ժամը 11:00-ն:

ԹԵՆԻՍ

Մրցանակները գտան տերերին

Ինդիան Ուելսում անցկացված թենիսի միջազգային մրցաշարում հայտնի դարձան մրցանակակիրները: Տղամարդկանց մրցաշարում գլխավոր մրցանակը եզրափակիչում վիճարկեցին շվեյցարացի Ռոջեր Ֆեդերերն ու ավստրալացի Լեյթոն Հյուիթը: Ֆեդերերը կիսաեզրափակիչում պարտության էր մատնել Գիլերմո Կանյասին (6-3, 6-1), իսկ Հյուիթը հաղթել էր Էնդի Ռոդիկին (7-6, 6-7, 7-6): Քառորդ եզրափակիչում Հյուիթը պետք է մրցեր Անդրե Աղասու հետ, սակայն վերջինս վնասվածքի պատճառով հրաժարվել էր մրցախաղից: Եզրափակիչում հաջողությունն ուղեկցեց թենիսիստների դասակարգման առաջատար Ռոջեր Ֆեդերերին, որը Հյուիթին հաղթեց 6-2, 6-4, 6-4 հաշվով:

Զուգախաղում Մարկ Նոուլսն ու Դանիել Նեստորը պարտության մատնեցին Ուեյն Արթուրս-Փոլ Հենլի զույգին (7-6, 7-6):

Կանանց մրցապայքարում հաջողության հասավ բելգիացի Կիմ Էլիյստերսը, որը վնասվածքից հետո նոր է վերադարձել կորտ: Նա եզրափակիչում հաղթեց Լինդսեյ Դեւենպորտին (6-4, 4-6, 6-2): Զուգախաղում հաջողությունն ուղեկցեց Վիրջինիա Ռուանո-Պասկուալին եւ Պաոլա Սուարեսին, որոնք առավելության հասան Նադեժդա Պետրովա-Մեգա Շոնեսի զույգի նկատմամբ (7-6, 6-1):

Ֆիշերին Իսլանդիայի քաղաքացիություն շնորհվեց

Իսլանդիայի խորհրդարանը կողմ է քվեարկել աշխարհի նախկին չեմպիոն Բոբի Ֆիշերին երկրի քաղաքացիություն շնորհելու առաջարկին: Որոշման օգտին կողմ են քվեարկել երկրի 40 պատգամավորներ: Այսպիսով, Իսլանդիայի խորհրդարանը հնարավորություն ընձեռեց 62-ամյա Ֆիշերին, որը գտնվում է Ճապոնիայի բանտում, վերջապես ազատվել բանտարկությունից եւ մեկնել այդ երկրից: Այդ որոշումից իր դժգոհությունն է հայտնել ԱՄՆ-ը: Իսլանդիայում ամերիկյան դեսպանատան պաշտոնական ներկայացուցիչ Լինդա Հարտլին հայտարարել է, որ ԱՄՆ-ը հիասթափված է Ֆիշերին քաղաքացիություն շնորհելու որոշումից: Ամերիկյան իշխանությունները ցանկանում էին, որպեսզի Ֆիշերը Ճապոնիայից արտաքսվեր ԱՄՆ, որտեղ նա պետք է քրեական պատասխանատվության ենթարկվեր:

Անանդը ռեկորդային թափ է վերցրել

Մոնտե Կառլոյում անցկացվող շախմատի յուրօրինակ մրցաշարում իր վարպետ խաղով պարզապես հիացնում է հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդը: Նման մրցաշարերի եռակի հաղթողը գերազանց է խաղում թե «կույր», թե արագ շախմատի պարտիաներում: Երրորդ տուրում նա շարունակեց իր հաղթարշավը: Այս անգամ Անանդի ճնշմանը չդիմացավ իտալացի գրոսմայստեր Ֆրանսիսկո Վալյեխոն: «Կույր» շախմատում Անանդը խաղում էր սպիտակներով, իսկ արագ շախմատի պարտիայում նրան բաժին էին ընկել սեւ խաղաքարերը: Երկու պարտիաներում էլ Անանդը հաղթեց մրցակցին: Հնդիկ գրոսմայստերը հարյուր տոկոսանոց արդյունքի էր հասել: Եթե նման տեմպերով նա շարունակի ելույթները, ապա հնարավոր է գերազանցի այս մրցաշարում իր իսկ սահմանած ռեկորդային ցուցանիշը: 1994 թ. նա 22 հնարավորից վաստակել էր 17 միավոր: Կրամնիկը 1,5-0,5 հաշվով պարտության մատնեց Վեսելին Թոփալովին՝ հաղթելով «կույր» շախմատում: Ընդհանրապես այս յուրօրինակ մրցաշարում արդյունավետությունը բավական բարձր է: 6 պարտիաներից միայն Մորոզեւիչի ու Սվիդլերի պարտիայում գրանցվեց ոչ-ոքի:

Լեկոն 2 միավոր վաստակեց Բարեեւի հետ մրցավեճում: Իվանչուկը 1,5-0,5 հաշվով պարտության մատնեց Շիրովին, իսկ ահա Սվիդլերը Մորոզեւիչի հետ մրցախաղում ընդամենը կես միավոր վաստակեց: Մրցաշարում առաջին հաղթանակը տոնեց Բորիս Գելֆանդը՝ «կույր» շախմատում առավելության հասնելով Վան Վելիի նկատմամբ: Արագ շախմատի պարտիան ավարտվեց ոչ-ոքի:

4-րդ տուրում Անանդն առաջին կես միավորը կորցրեց՝ արագ շախմատում ոչ-ոքի ավարտելով պարտիան Կրամնիկի հետ: Իսկ ահա «կույր» շախմատի պարտիայում Անանդը հաղթեց: 4 տուրից հետո 7,5 միավորով հնդիկ գրոսմայստերը գլխավորում է աղյուսակը: 5,5-ական միավորով հաջորդ տեղերում են Վասիլի Իվանչուկն ու Ալեքսանդր Մորոզեւիչը: Իվանչուկը 1,5-0,5 հաշվով հաղթեց Թոփալովին, իսկ Մորոզեւիչը 2 միավոր վաստակեց Բարեեւի հետ պարտիաներում: Մյուս հանդիպումներում գրանցվեցին հետեւյալ արդյունքները. Շիրով-Վալյեխո՝ 2-0, Սվիդլեր-Վան Վելի՝ 1-1, Լեկո-Գելֆանդ՝ 1-1:

«Կույր» շախմատում առայժմ բոլորից հաջող են հանդես գալիս Անանդն ու Կրամնիկը, որոնք վաստակել են համապատասխանաբար 4 եւ 3 միավոր: Արագ շախմատում լավագույնը կրկին Անանդն է՝ 3,5 միավոր: 3-ական միավոր ունեն Մորոզեւիչը եւ Իվանչուկը:

Electronics Engineers in DSP, Control and Communications.

Yerevan Physics Institute Announces positions for Electronics Engineers in DSP Control for a 2-year international priject.

Duties include:

A. DSP Engineer
- Development of logic and realization of DSP processing for weak high rate signal detection.

B. Control Engineer
- Development of logic and realization of a control system for equipment including following applications: organizing inputs and outputs to control various modes and operations; signal management; driver and interface management; working with control software.

C. Communications Electronics Engineer
- Development of logic and realization of wireless communication link for high rate, very high frequency (VHF, WiFi) date wireless transfer.

Interested individuals should their CV-s to hrachia@mail.yerphi.am. Please include information in regards your relevant experience during the last 5 years. Programming skills will be an asset. A combination of any of A, B and C is welcome.

Deadline for submission is April 4, 2005. Selected individuals will be invited to a preliminary interview on April 6, 2005. Telephone: 34 15 00, 51 26 31.

AMERICAN EMBASSY YEREVAN VACANCY ANNOUNCEMENT

OPEN TO: All Interested Candidates
POSITION: Economic/Commercial Assistant, FSN-9; FP-5 (steps 1 - 4)
OPENING DATE: March 15, 2005
CLOSING DATE: March 29, 2005

The U.S. Embassy in Yerevan, Armenia is seeking an individual for the position of Economic/Commercial Assistant in the Political/Economic Section.

BASIC FUNCTION OF POSITION
Obtains information on matters relating to economic developments in Armenia and the region. Processes and analyses information and data on economic issues. Areas and fields of focus include: Environment, Science and Technologies (EST), including energy and water resources management, civil aviation, intellectual property rights protection, foreign investments, privatization, and other key sectors. Prepares factual and analytical reports on important trends, developments, and forecasts. Tracks, monitors, and researches projects sponsored by international organizations and the Government of Armenia that may present commercial opportunities to U.S. business.

A copy of the complete position description listing all duties and responsibilities is available on www.usa.am <http://www.usa.am> and in the Human Resources office. Contact number (3741) 52-46-61.

QUALIFICATIONS REQUIRED
NOTE: All applicants are instructed to address each selection criterion detailed below with specific and comprehensive information supporting each criterion.
University degree in economics or market research/business administration, or other closely related field is required
Minimum three years of progressively responsible job-related experience in economics, market research, trade promotion, business administration, or other closely related field is required.
Level IV (fluent) in English, Russian, and Armenian is required.
A good working knowledge of Armenia's economy, the local business customs and practices, marketing channels, and Armenia's government laws, regulations, and policies relating to the commodity/industry sectors for which responsible, as well as a good understanding of internal economic reporting requirements and procedures is required.
Computer literacy is required.

SUBMIT APPLICATION TO:
Human Resources Office
18 Baghramian Ave, Yerevan 375019, Armenia

Alternatively, you can e-mail your resumes/application to yerevanvacancies@state.gov

An Equal Opportunity Employer

Вклад Карточный 9%

Процентная ставка
9% годовых
Сумма вклада
от 1000 $
Срок вклада
1 год
Возможность овердрафта
50% от суммы вклада
Каждому клиенту подарок
пластиковая карта VISA

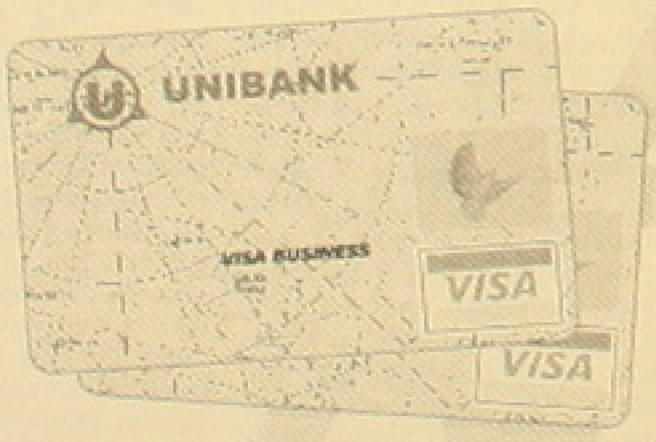

Стандартные вклады в драмах и валюте

Срок вклада	Выплата процентов	AMD от 50000 до 5 млн.	AMD от 5 млн до 50 млн.	USD от 100 до 10000	USD от 10001 до 100000	EURO от 100 до 10000	EURO от 10001 до 100000
до востребования		0*	0*				
31 - 90 дней	в конце срока	5,5	6	5.5	6	5	5.5
	ежемесячно	5	5,5	5	5,5	4,5	5
91 - 182 дня	в конце срока	6,5	7	6.5	7	6	6.5
	ежемесячно	6	6.5	6	6.5	5.5	6
183 - 364 дня	в конце срока	7,5	8,5	7,5	8,5	7	7,5
	ежемесячно	7	7.5	7	7.5	6.5	7
365 - 550 дня	в конце срока	8	9	8	9	7.5	8.5
	ежемесячно	7,5	8,5	7,5	8,5	7	7,5

ЮНИБАНК Реальные инвестиции | 52 13 43 www.unibank.am

Вклады превышающие 5 млн. AMD или 10 тыс. USD, EURO и/или сроком более 550 дней - по индивидуальным ставкам.
* в отдельных случаях процентная ставка определяется на договорной основе
Минимальная сумма срочных депозитов
50.000 AMD или 100 USD, EURO

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է **ՀՀ Արարատի մարզի Հովտաշատ համայնքի հողի սեփականատեր Ադելինա Մաղոյանին** ձկնաբուծական նպատակով ստորերկրյա ջրային ռեսուրսից 61 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:
Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, մարտի 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):
Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. ապրիլի 5-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:
ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է **ՀՀ Արարատի մարզի Հովտաշատ համայնքի հողի սեփականատեր Սիմոն Մաղոյանին** ձկնաբուծական նպատակով ստորերկրյա ջրային ռեսուրսից 31.0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:
Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, մարտի 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):
Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. ապրիլի 5-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:
ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

AMERICAN EMBASSY YEREVAN VACANCY ANNOUNCEMENT

OPEN TO: All Interested Candidates
POSITION: Political Specialist, FSN-10; FP-5 (steps 5 through 14)
OPENING DATE: March 11, 2005
CLOSING DATE: March 25, 2005

The U.S. Embassy in Yerevan, Armenia is seeking an individual for the position of a Political Specialist in the Political/Economic section.

BASIC FUNCTION OF POSITION
Draft analytical and factual reports on political, human rights issues (HHR portions), legislative and judiciary, national and local election-related issues, regional developments, corruption and Diaspora-related issues. Also, draft factual reports on government reshuffles, health issues (including AIDS,) criminal events, Armenia's membership and obligations in international organizations. Develop and maintain personal working relationship with key political, legislative, human rights and law enforcement key figures. Advise the Ambassador, Deputy Chief of Mission and Political/Economic section on political and social trends, legislation and law enforcement through regular press briefings, memos and e-mails.

A copy of the complete position description listing all duties and responsibilities is available on www.usa.am and in the Human Resources office. Contact number (3741) 52-46-61.

QUALIFICATIONS REQUIRED
NOTE: All applicants are instructed to address each selection criterion detailed below with specific and comprehensive information supporting each criteria.
- Possession of master's degree in Political Science, International Relations, History, International Law or other closely related field.
- Minimum eight years progressively responsible experience in social science research and analysis, newspaper reporting on political matters, university teaching, or closely related field.
- Level 5 (professional fluency) in both written and spoken English, Russian and Armenian.
- A thorough knowledge of Armenia's political institutions, structure, political parties and systems, historical development and legal structure and Constitution, as well as a thorough knowledge of internal political reporting requirements and procedures.
- Ability to maintain contacts up to high levels with individuals in the public and private sector.
- Must be computer literate.

SUBMIT APPLICATION TO
Human Resources Office
Attention: Gohar Sargsyan
18 Baghramian Ave, Yerevan 375019, Armenia
FAX: (374 1) 52-08-00

Alternatively, you can send your resumes/application to yerevanvacancies@state.gov

CLOSING DATE FOR THIS POSITION March 25, 2005
An Equal Opportunity Employer

ԱԹՄ (Ազդանշանների թվային մշակում), կառավարման եւ կապի էլեկտրագետ ինժեներներ
Electronics Engineers in DSP (digital signal processing) Control and Communications.

Երեւանի ֆիզիկայի ինստիտուտը 2 տարվա միջազգային նախագծի համար աշխատանքի է հրավիրում ազդանշանների թվային մշակման (DSP) եւ կառավարման էլեկտրագետ ինժեներների:

Աշխատանքի նկարագիր՝

Ա. ԱԹՄ ինժեներ
- թույլ, լայն սպեկտր ունեցող ազդանշանների հայտնաբերման համար տրամաբանության մշակում եւ ազդանշանների թվային մշակման իրականացում:

Բ. Կառավարման ինժեներ
- կառավարող համակարգի տրամաբանության մշակում եւ իրականացում ներառյալ հետեւյալ կիրառությունները՝
• աշխատանքային տարբեր ռեժիմների եւ գործողությունների կառավարման համար մուտքերի եւ ելքերի կազմակերպում,
• ազդանշանների կառավարում,
• դրայվերների եւ ինտերֆեյսերի մշակում եւ ղեկավարում,
• մասնակցություն կառավարման ծրագրի մշակման աշխատանքում:

Գ. Կապի էլեկտրագետ ինժեներ
- գերբարձր հաճախային անթել (VHF, WiFi) կապուղու տրամաբանության մշակում եւ իրականացում:

Հետաքրքրվող անձանց խնդրում ենք իրենց բնութագիրը (CV) ուղարկել հետեւյալ էլեկտրոնային հասցեով՝ hrachia@mail.yerphi.am, ներառելով տեղեկություն վերջին 5 տարվա ընթացքում ունեցած համապատասխան մասնագիտական փորձի վերաբերյալ: Ծրագրավորման հմտությունները, ինչպես նաեւ Ա, Բ, Գ-ի համատեղումը գնահատելի են:

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ ապրիլի 4-ը ներառյալ: Նախնական փուլում ընտրված դիմորդները կհրավիրվեն հարցազրույցի ապրիլի 6-ին: Հեռախոս՝ 34-15-00, 51-26-31:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 24. 03. 2005 Գինը՝ 100 դրամ